

ด้านสังคม

นโยบายข้อ

การศึกษาและเรียนรู้
การทะนุบำรุงศาสนา
ศิลปะและวัฒนธรรม

นโยบายข้อ ๔

การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

รัฐบาลจะนำการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ และความเป็นไทยมาใช้สร้างสังคมให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมควบคู่กันดังนี้

๔.๑ จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความรู้และทักษะที่เหมาะสม เป็นคนดีมีคุณธรรม สร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ

๔.๒ ในระยะเฉพาะหน้า จะปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา และปรับปรุงและบูรณาการระบบการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มโอกาสแก่ผู้ยากจนหรือด้อยโอกาส จัดระบบการสนับสนุนให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปมีสิทธิเลือกใช้บริการการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยจะพิจารณาจัดให้มีคู่มือการศึกษาเป็นแนวทางหนึ่ง

๔.๓ ให้องค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไปมีโอกาสร่วมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง และร่วมในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามศักยภาพและความพร้อม โดยให้สถานศึกษาสามารถเป็นนิติบุคคลและบริหารจัดการได้อย่างอิสระและคล่องตัวขึ้น

๔.๔ พัฒนาคอนทุนช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคต ปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเข้าด้วยกันเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะการใฝ่เรียนรู้ การแก้ปัญหา การรับฟังความเห็นผู้อื่น การมีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองดี โดยเน้นความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน

๔.๕ ส่งเสริมอาชีวศึกษาและการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชน เพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะโดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีความต้องการแรงงาน และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ

๔.๖ พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน นำเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนทางไกล การเรียนโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมทั้งปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

๔.๗ ทะนุบำรุงและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ สนับสนุนให้องค์กรทางศาสนามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างสันติสุขและความปรองดองสมานฉันท์ในสังคมไทยอย่างยั่งยืน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมตามความพร้อม

๔.๘ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม ภาษาไทยและภาษาถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อการเรียนรู้ สร้างความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และความเป็นไทย นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีในระดับประชาชน ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ตลอดจนเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ

๔.๙ สนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน และวัฒนธรรมสากล และการสร้างสรรค์งานศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อเตรียมเข้าสู่สากลวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน และเพื่อการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก

๔.๑๐ ปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดี รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสื่อคุณภาพ เพื่อเปิดพื้นที่สาธารณะให้เยาวชนและประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

รัฐบาลตระหนักและให้ความสำคัญต่อการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ด้วยคุณภาพคน คือ หัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนประเทศ ให้ทัดเทียมกับนานาชาติภายใต้สถานการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในหลากหลายด้านอย่างเป็นพลวัต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร ที่นำพาประเทศสู่ประเทศไทย ๔.๐ การลดลงของอัตราการเกิด ของประชากร ในขณะที่มีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น รวมถึงปัญหาด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นความท้าทายที่ประเทศไทย ต้องเร่งพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะ รู้เท่าทัน และปรับตัว พร้อมรับการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง

ในช่วงปีที่ ๔ ของการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลได้มีการขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาเพื่อเร่งพัฒนา งานการศึกษาทั้งระบบ ให้การศึกษาเป็นรากฐานในการพัฒนาคนที่มีคุณภาพและคุณธรรม เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกระดับและทุกประเภท การผลิตและพัฒนา กำลังคนให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และการพัฒนาประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสทาง การศึกษาให้เข้าถึงผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งการบริหารจัดการศึกษาให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ภายใต้ การดำเนินการร่วมกับองค์กรภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ได้มีโอกาสร่วมจัดการศึกษา ที่มีคุณภาพและทั่วถึง เพื่อร่วมขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยได้ปรากฏผลการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

๑. การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้

๑.๑ การปฏิรูปครู

๑.๑.๑ ผลิตและพัฒนาครู

(๑) ดำเนินโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อดึงดูดและจูงใจให้เด็กและเยาวชนที่เป็น คนดี คนเก่ง ได้เข้ามาศึกษาวิชาชีพรูในสถาบันฝ่ายผลิตที่มีคุณภาพ และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับการบรรจุแต่งตั้งใน ภูมิลำเนาของตนเอง เพื่อพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น และลดการโยกย้าย ซึ่งมีเป้าหมายคัดเลือกบุคคลเข้าร่วมโครงการ ๑๐ รุ่น จำนวน ๔๘,๓๗๔ คน โดยทยอยบรรจุเข้ารับราชการครูในภูมิลำเนาของตนเอง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๘ ขณะนี้ได้คัดเลือกบุคคล เข้าร่วมโครงการแล้ว จำนวน ๘ รุ่น รวมทั้งสิ้น ๒๔,๔๔๒ คน ได้รับการบรรจุไปแล้วในช่วงปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ จำนวน ๓ รุ่น รวม ๙,๐๖๗ คน และอยู่ระหว่างการศึกษา จำนวน ๕ รุ่น รวม ๑๕,๓๗๕ คน โดยจะทยอยบรรจุในช่วงปี ๒๕๖๒-๒๕๖๖ ซึ่งหลังการบรรจุแล้วจะมีการพัฒนาครูใหม่ของโครงการอย่างต่อเนื่องอีก ๒ ปี และเมื่อรับราชการครูครบ ๓ ปี จะมีการจัดสรร ทุนการศึกษาเพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาโททั้งในและต่างประเทศในแต่ละรุ่น รวม ๑๐๐ ทุน

(๒) **เปิดรับครูผู้สอนในสาขาวิชาขาดแคลน** เนื่องจากการสอบแข่งขันบรรจุบุคคลเข้ารับราชการครูที่ผ่านมาจะรับเฉพาะผู้ที่จบการศึกษาระบบ ๕ ปี ในสาขาที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรกระทรวงศึกษาธิการรับรอง ซึ่งทำให้บุคคลที่จบการศึกษาระบบ ๔ ปี ที่เรียนในสาขาวิชาขาดแคลนไม่สามารถมาสอบเป็นครูได้ ดังนั้น จึงเปิดโอกาสให้คนเก่งในสาขาขาดแคลนมาสอบเป็นครูได้เพื่อจะได้นำความรู้และประสบการณ์มาถ่ายทอดให้กับนักเรียน

(๓) **จัดตั้งสถาบันครูพัฒนา** เพื่อรองรับการคัดเลือกหลักสูตรพัฒนาครู โดยในปี ๒๕๖๐ ได้คัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณากลั่นกรองและคัดเลือกหลักสูตรการพัฒนาครู และมีการรับรองหลักสูตร จำนวน ๑,๔๖๐ หลักสูตร ปี ๒๕๖๑ ได้มีการรับรองหลักสูตรการอบรมพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา สายงานการสอน จำนวน ๑,๘๓๗ หลักสูตร ๒๕ สาระเนื้อหา มีหน่วยจัดอบรม จำนวน ๖๑๔ หน่วย กระจายอยู่ทั่วประเทศ และมีการรายงานผลการจัดอบรมผ่านระบบสารสนเทศแล้ว จำนวน ๔,๕๔๗ รุ่น รวมจำนวน ๒๙๔,๕๘๙ คน

(๔) **ดำเนินโครงการคู่มือครู** เป็นการพัฒนาครูในรูปแบบครบวงจร โดยรับหลักสูตรที่สถาบันครูพัฒนารับรองมาคัดเลือกให้เหมาะสมกับบริบทของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครูมีสิทธิเลือกหลักสูตรที่จะอบรมผ่านระบบการลงทะเบียน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ระบบ Training OBEC) ออนไลน์โดยมีส่วนกลางทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐาน ทำให้ครูได้รับการอบรมในหลักสูตรตามความถนัดและความสนใจของตน ซึ่งครูได้รับโอกาสในการพัฒนาทุกคนทั่วถึงทุกโรงเรียน เป็นการลดความเหลื่อมล้ำในโอกาสการเข้าถึงการพัฒนา รวมทั้งชั่วโมงการอบรมยังเชื่อมโยงกับการประเมินวิทยฐานะ ทั้งนี้ มีครูที่ลงทะเบียนในระบบ Training OBEC จำนวน ๓๕๖,๐๕๒ คน จาก ๑,๒๐๗ หลักสูตร ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีครูได้รับการพัฒนา ๑๗๕,๙๘๗ คน และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ครูได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น ๒๗๔,๒๖๔ คน

“
โครงการคู่มือครู
เพื่อพัฒนาครูในระบบ
Training OBEC
จำนวน ๒๗๔,๒๖๔ คน
”

(๕) **พัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ** สนับสนุนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่จัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ในปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ จำนวน ๑๔๔ เครือข่าย รวม ๗,๙๒๗ คน และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพครูผ่านระบบเทคโนโลยี Google Classroom (e-PLC) ในปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑ จำนวน ๒๒,๑๔๒ คน ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีครูที่นำกระบวนการ PLC ไปใช้ในการพัฒนางาน รวมทั้งสิ้น ๓๓๒,๐๕๔ คน สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการกำหนดแผนการขับเคลื่อนกระบวนการ PLCสู่การปฏิบัติในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามากกว่าร้อยละ ๘๐

(๖) ดำเนินโครงการอบรมและพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Boot Camp)

ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ โดยความร่วมมือระหว่าง บริติช เคานซิล ประเทศไทย และกระทรวงศึกษาธิการ จากนั้น ได้ขยายผลการดำเนินโครงการโดยจัดตั้งศูนย์พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Boot Camp) ระดับภูมิภาค (Regional English Training Centre) จำนวน ๑๕ ศูนย์ทั่วประเทศ มีครูที่เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๐,๒๑๕ คน รวมทั้งพัฒนาวิทยากรแกนนำ (Master Trainer: MT) ที่มีศักยภาพในการเป็นวิทยากรและปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์อบรมทั้งสิ้น ๔๓ คน ตลอดจนเกิดเครือข่ายการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ส่งผลให้ครูมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการสอนที่เน้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) มีความกระตือรือร้นในการสอนมากกว่าเดิม ส่วนครูที่ไม่ได้จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ มีความรู้ ทักษะ และมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนมากขึ้น มีพัฒนาการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน

นอกจากนี้ ได้พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับครูสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาภาษาอังกฤษ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๕๗๖ คน พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๙๗

(๗) ดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพครูโรงเรียนเอกชน เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เอกชนสามารถเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ผู้กระตุ้นแรงจูงใจ ผู้สร้างแรงบันดาลใจ ผู้ให้คำปรึกษาและชี้แนะ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ โดยในปี ๒๕๖๑ มีผู้เข้ารับการพัฒนารวม ๓๓,๙๙๘ คน มุ่งเน้นการพัฒนาในด้านพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้และการลงมือปฏิบัติของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะด้านอาชีพ

(๘) ดำเนินโครงการพัฒนาวิทยฐานะ เพื่อปรับระบบการพัฒนาวิทยฐานะให้สอดคล้องกับภาระงานสอนในห้องเรียนที่แท้จริง ซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพเด็กโดยตรงเป็นระบบที่มีความยุติธรรมเป็นการตอบแทนครูที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจสอนนักเรียน และมีการปรับปรุง พัฒนาความรู้และทักษะการสอนเพื่อประโยชน์ของเด็กเป็นที่ตั้ง โดยได้เริ่มประกาศใช้หลักเกณฑ์ใหม่ตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

(๙) จ้างครูธุรการ เพื่อให้ครูมีเวลาทุ่มเทให้กับการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ จึงมีนโยบายให้มีการจ้างผู้ปฏิบัติงานธุรการทำหน้าที่แทนครูให้ครบทุกโรงเรียนทั่วประเทศ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดสรรอัตราจ้างผู้ปฏิบัติงานธุรการให้แก่โรงเรียนกว่า ๑๗,๙๐๖ อัตรา เป็นเงินงบประมาณกว่า ๒,๐๐๐ ล้านบาท เพิ่มจากที่ได้รับงบประมาณในการจัดจ้าง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๑,๘๐๑ อัตรา โดยเป็นการจ้างตลอดปีงบประมาณ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑-กันยายน ๒๕๖๒

๑.๑.๒ ดูแลคุณภาพชีวิตครู

(๑) ดำเนินโครงการปรับปรุงบ้านพักครู ซ่อมแซมบ้านพักครูทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑ แล้วเสร็จ จำนวน ๗,๓๑๑ หลัง เพื่อยกระดับความเป็นอยู่และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูผู้สอน

(๒) คืนดอกเบี้ยโครงการสวัสดิการเงินกู้การฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเพื่อนสมาชิกครูสภา (ช.พ.ค.) ให้ครู โดยการแก้ไขเพิ่มเติมบันทึกข้อตกลงระหว่างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) กับธนาคารออมสิน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาหนี้สินของผู้กู้โครงการสวัสดิการเงินกู้ ช.พ.ค. และการฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษาในกรณีคู่สมรสถึงแก่กรรม (ช.พ.ส.) ตามบันทึกข้อตกลงเดิม โดยสำนักงานไม่ขอรับเงินสนับสนุนของแต่ละโครงการที่ธนาคารออมสินจ่ายให้ภายใต้ข้อตกลงเดิม แต่ให้ธนาคารออมสิน นำเงินดังกล่าวไปลดอัตราดอกเบี้ยตั้งแต่ ๐.๕๐-๑.๐๐ บาท ให้แก่ผู้กู้ที่มีวินัยดีไม่มีหนี้ค้างชำระ ซึ่งมีครูที่ได้รับประโยชน์ ๔๐๐,๐๐๐ คนทั่วประเทศ และเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

(๓) อุดหนุนเพิ่มเงินเดือนให้ครูโรงเรียนเอกชน เพื่อช่วยลดภาระรายจ่ายโรงเรียนเอกชนในฐานะ ผู้รับผิดชอบดูแลนักเรียนกว่า ๒ ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๑ ของนักเรียนทั่วประเทศ จำนวน ๗๕๐ บาทต่อเดือน หรือประมาณ ๗๘๐ ล้านบาทต่อปี

๑.๒ การเพิ่มกระจายโอกาสและคุณภาพทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม

๑.๒.๑ ดำเนินโครงการทีวีฟรีดอทคอม เพื่อลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของเด็กทั่วประเทศ เป็นการทีวีข้อสอบรายวิชาพื้นฐาน เช่น ภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ในรูปแบบ E-learning Platform โดยเริ่มจากการทีวีข้อสอบ O-NET ระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ มัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๖ โดยนำทีวีเตอร์ชื่อดังมาสอนเทคนิคและเคล็ดลับในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเรียนเสริมนอกบทเรียน นอกจากนี้ ยังมีคลังข้อสอบต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เตรียมความพร้อมก่อนสอบ โดยได้รับความร่วมมือในการดำเนินการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นการสร้างโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้เข้าถึงบทเรียนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

๑.๒.๒ ดำเนินโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning TV: DLTV) ครอบคลุมโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศ โดยโรงเรียนขนาดเล็กนำ DLTV ไปใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาดังต่ำ เนื่องจากขาดแคลนครู มีโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ DLTV จำนวน ๑๕,๓๖๔ แห่ง ส่งผลให้โรงเรียนในโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนทั่วไปร้อยละ ๐.๑๘ รวมทั้งสามารถลดปัญหาการขาดแคลนครูและครูจบไม่ตรงเอกได้

๑.๒.๓ ต่อยอดการศึกษาทางไกลสำหรับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ด้วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance Learning Information Technology: DLIT) เพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย ๕ รูปแบบ คือ ๑) DLIT Classroom ๒) DLIT Resources การเรียนการสอน ๓) DLIT Library ๔) DLIT Professional Learning Community: DLIT PLC และ ๕) DLIT Assessment ซึ่งในระยะต่อไปจะดำเนินการส่งผ่านวิถีทัศน์การสอนของห้องเรียนคุณภาพ ๑,๒๐๐ ตอน ไปยังโรงเรียนทั่วประเทศ และสนับสนุนเครื่องมือสร้างการเรียนรู้ DLIT (DLIT Learning Tools) ผ่านระบบแอปพลิเคชันให้กับนักเรียน ครู ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษามากกว่า ๑ ล้านบัญชีแบบไม่มีค่าใช้จ่าย ปัจจุบันมีโรงเรียนที่นำ DLIT มาใช้ จำนวนทั้งสิ้น ๑๕,๕๕๓ แห่ง

“
ต่อยอด
การศึกษาทางไกล
ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ
DLIT
”

๑.๒.๔ จัดการศึกษาสำหรับผู้อยู่นอกระบบโรงเรียน เร่งจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีคุณภาพให้กับประชากรวัยแรงงานที่ไม่จบการศึกษามัธยมศึกษา โดยในปี ๒๕๖๑ เน้นกลุ่มเป้าหมายทหารเกณฑ์ มีผู้ลงทะเบียนเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑,๐๓๔,๔๒๘ คน และจะดำเนินการในเรื่องของการสอบหน้าจอ (E-exam) และการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เพื่อเร่งยกระดับจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชาชนต่อไป

๑.๒.๕ ดำเนินโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน จัดการศึกษาอาชีพให้กับประชาชน เน้นการเรียนรู้เพื่อสร้าง สัมมาชีพในพื้นที่ พัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ รวมทั้งเร่งสร้างโอกาสทางอาชีพและการมีรายได้ที่มั่นคงแก่ผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยจัดฝึกอาชีพให้แก่ประชาชนในรูปแบบ กลุ่มสนใจหรือรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้ในแต่ละปีมีผู้เข้ารับบริการฝึกอาชีพระยะสั้น ทั่วประเทศ ปีละกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งผู้จบหลักสูตรร้อยละ ๕๐ สามารถนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพตนเองได้ และร้อยละ ๑๕ สามารถสร้างอาชีพใหม่ได้ โดยในปี ๒๕๖๑ มีผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ จำนวนทั้งสิ้น ๘๔๙,๙๑๔ คน และในปี ๒๕๖๒ จะมุ่งเน้น กลุ่มเป้าหมายฝึกอาชีพให้กับผู้มีรายได้น้อยและผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

๑.๒.๖ ขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนประชารัฐ ตามแผนนโยบาย สานพลังประชารัฐโดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการร่วมกันจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการแข่งขัน และมีทักษะความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการ ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ มีโรงเรียนที่ได้รับ คัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการจากทุกภูมิภาคในระยะแรก จำนวน ๓,๓๕๑ แห่ง และระยะที่ ๒ จำนวน ๑,๒๕๗ แห่ง ให้เป็นโรงเรียนดีใกล้บ้าน และได้คัดเลือก โรงเรียนประชารัฐ จำนวน ๓,๗๔๙ แห่ง มาพัฒนาให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามบริบท ของตนเองให้มีความเท่าเทียมและครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ด้านการจัดการศึกษาของประเทศ

๑.๒.๗ โรงเรียนดีใกล้บ้าน (แม่เหล็ก) เป็นนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการเพื่อแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กลดความเหลื่อมล้ำของโรงเรียนและยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยจับคู่พัฒนา ร่วมกับโรงเรียนขนาดเล็กอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกันมีโรงเรียนแม่เหล็ก ๒๙๔ แห่ง และโรงเรียนเครือข่าย ๔๗๔ แห่ง

๑.๒.๘ ดำเนินโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการใช้จ่ายเงิน ให้กู้ยืมไปแล้ว ๑๖,๑๐๙.๗๙ ล้านบาท โดยผลการดำเนินงานปีการศึกษา ๒๕๖๑ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีผู้กู้ยืม จำนวน ๕๑๕,๑๒๙ คน เป็นเงิน ๒๕,๑๖๘.๕๑ ล้านบาท จากสถานศึกษา ๓,๑๐๙ แห่ง

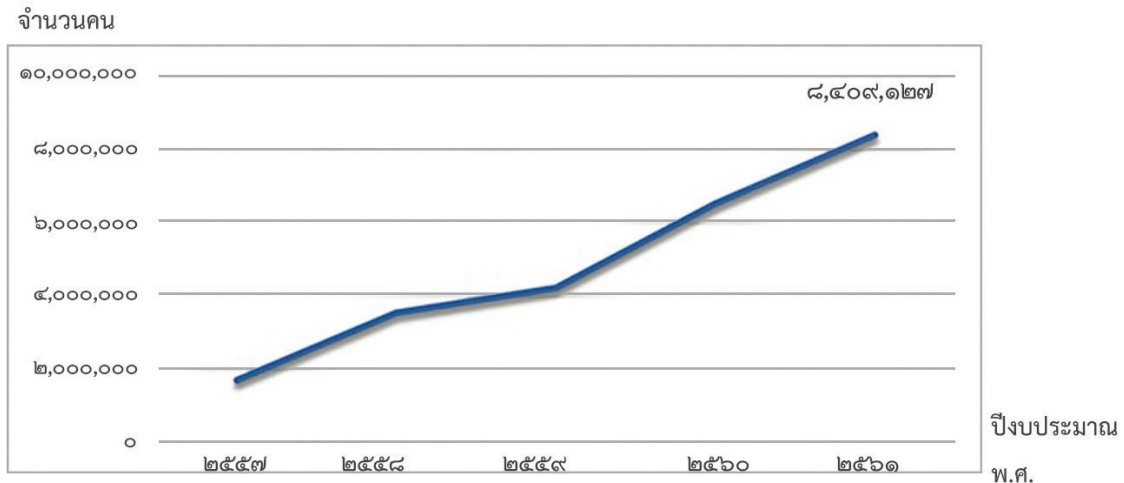
๑.๒.๙ ดำเนินโครงการสานฝันการกีฬาสู่ระบบการศึกษาจังหวัด เป็นการใช้กีฬาเป็นสื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพื่อค้นหาความสามารถตัวตนที่แท้จริงด้านกีฬาพร้อมกับพัฒนาศักยภาพของเยาวชน เพื่อสนับสนุนความสนใจ และความสามารถด้านกีฬาของเด็กและเยาวชนควบคู่กับการศึกษา เพื่อตอบสนองทางเลือกในการศึกษาต่อและ การประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๘ มีโรงเรียน จำนวน ๑๒ โรงเรียน นักเรียน ๑,๔๓๖ คน โดยโรงเรียนกีฬาจะเป็นโรงเรียนประจำ หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนจะใช้หลักสูตรแกนกลางและ เพิ่มการเรียนกีฬาอีกร้อยละ ๔๐

๑.๒.๑๐ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล โดยจัดให้โรงเรียนมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (high-speed internet) คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙ ของโรงเรียนทั้งหมด ใช้งบประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาท และพัฒนาระบบ PISA Online เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ PISA (Programme for International Student Assessment) ให้กับนักเรียน การพัฒนาการประเมินทักษะภาษาอังกฤษ (English Assessment) ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบริติช เคานซิล เพื่อใช้ในการประเมิน ๔ ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมถึงการพัฒนาการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) สำหรับโรงเรียน โดยร่วมกับมหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอนดำเนินการ

๑.๒.๑๑ พัฒนาและขยายการให้บริการของศูนย์เรียนรู้ดิจิทัล (IPST Learning Space) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่รองรับการยกระดับคุณภาพการศึกษา ขยายโอกาสและเพิ่มความเท่าเทียมในการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงสื่อที่ได้มาตรฐาน คัดกรองคุณภาพและความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ สอดคล้องกับหลักสูตรในโรงเรียน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ แบ่งปันประสบการณ์และเรียนรู้ร่วมกันได้ โดยไม่มีข้อจำกัดทั้งเวลา สถานที่ ค่าใช้จ่าย ผ่านเว็บไซต์ <http://learningspace.ipst.ac.th>

จำนวนผู้ใช้งานหลักสูตรสื่อและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของศูนย์เรียนรู้ดิจิทัล

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

๑.๓ การปฏิรูประบบการบริหารจัดการ

๑.๓.๑ ดำเนินโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) โดยเปิดให้ภาคเอกชน ประชาสังคม และภาครัฐเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการโรงเรียนมากขึ้น มีโรงเรียนสมัครเข้าร่วมโครงการ ๕๐ แห่ง เพื่อให้ผู้สนับสนุนภาคเอกชนจาก ๑๒ หน่วยงาน เข้ามาร่วมพัฒนาโรงเรียน โดยมีความคล่องตัวใน ๓ ด้าน คือ อิสระในการออกแบบหลักสูตร ออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการเอง และมีการตรวจเยี่ยมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน ๑๒ แห่งในพื้นที่ ๙ จังหวัด

๑.๓.๒ กำหนดวิธีการใหม่เพื่อการคัดเลือกผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปรับระบบเพื่อป้องกันการทุจริตในทุกรูปแบบ เพื่อให้ได้ผู้มีความสามารถมาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยเป็นการคัดเลือกที่ใช้การประเมินความรู้ (K) ทักษะ (P1) ผลงาน (P2) ศักยภาพ (P3) แบบ ๓๖๐ องศา และประเมินผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาการศึกษา (P4) (ทดลองงาน) เป็นเวลา ๑ ปี ไม่มีการขึ้นบัญชีผู้ได้รับคัดเลือก การดำเนินงานที่ผ่านมาได้คัดเลือกผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ดำรงตำแหน่งใหม่ จำนวน ๑๑๐ คน (ประมาณร้อยละ ๕๐ ของจำนวนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งหมด)

๑.๓.๓ ปรับวิธีการประเมินและการประกันคุณภาพสถานศึกษาร่วมกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (องค์การมหาชน) เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาที่เป็นจริง ลดภาระงานของครูและนำผลการประเมินไปต่อยอดพัฒนาสถานศึกษาได้ รวมทั้งหน่วยงานทำหน้าที่สอดคล้องและไม่ซ้ำซ้อนกัน โดยในปี ๒๕๖๑ ได้ออกกฎกระทรวงเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษารูปแบบใหม่ โดยมุ่งหวังให้เกิดการประกันคุณภาพเพื่อการพัฒนา โดยผู้อำนวยการโรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบประเมินตนเอง และให้มีแผนการพัฒนาที่ชัดเจนในการยกระดับมาตรฐานของโรงเรียนโดย สมศ. เป็นผู้ประเมิน ซึ่งการประกันคุณภาพรูปแบบใหม่ จะไม่เป็นภาระแก่ครูและนักเรียน โดยเริ่มการประเมินคุณภาพการศึกษาก่อนกรอบที่ ๔ เดือนกันยายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

๑.๓.๔ ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ที่ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ โดยได้จัดประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙สู่การปฏิบัติ และได้จัดมหกรรม “ปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปประเทศ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ มีผู้เข้าร่วมประชุมจากทุกภาคส่วนจำนวน ๒,๐๐๐ คน

๑.๓.๕ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการดำเนินการต่อจากการจัดทำข้อเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (Pre-Ceiling) ของแผนงานพัฒนาพื้นที่ระดับภาค เพื่อให้คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนบูรณาการด้านการศึกษาระดับภาค ทั้ง ๖ ภาค มีกรอบและแนวทางการจัดทำแผนบูรณาการที่มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาและแนวทางการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๑.๓.๖ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง ได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหามหาทุจริต เพื่อแก้ไขปัญหามหาทุจริตของกระทรวงศึกษาธิการ โดยปี ๒๕๖๑ ได้เร่งรัดการดำเนินคดีต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของประชาชน และป้องกันการทุจริตในโครงการสำคัญ ดังนี้

(๑) **ปราบปรามการทุจริต กองทุน** เสนาพัฒนาชีวิต ๗๗ ล้านบาท ได้ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อหาผู้กระทำความผิด โดยได้แจ้งผลและได้ส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแล้วในส่วนการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีโครงการก่อสร้างศูนย์ศึกษาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำหรือควาเรียม ทะเลสาบสงขลา อยู่ระหว่างดำเนินการ และดำเนินงานต่อเนื่องโดยวางแผนก่อสร้างให้เสร็จสมบูรณ์ก่อนโอนภารกิจในการดำเนินการให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

(๒) **แก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียน** ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ (ภาคเรียนที่ ๑) ได้กำหนดแผนปฏิบัติการด้านข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่จัดการศึกษาทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ใช้เป็นกรอบแนวทาง หลักเกณฑ์ การบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาของสถานศึกษา หน่วยงานในพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดให้มีความสอดคล้องกับกระทรวง โดยการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน นักศึกษา ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาทุกสังกัด และประมวลผลความซ้ำซ้อนของรหัสประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก โดยรหัสประจำตัว ๑๓ หลักที่ซ้ำซ้อน ได้ดำเนินการตรวจสอบการมีตัวตนจริงของนักเรียน นักศึกษา และผู้เรียนในสถานศึกษา ในระยะที่ ๒ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๑) หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาจะดำเนินการตรวจสอบรายชื่อนักเรียน และการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวต่อไป

(๓) **ป้องกันและแก้ไขปัญหามหาทุจริตการเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนด้านการศึกษา (แป๊ะเจี๊ยะ)** ได้ประกาศให้การศึกษา ๒๕๖๑ เป็นปีที่ต้องไม่มีการร้องเรียนเรื่องการเรียกรับเงินแป๊ะเจี๊ยะในโรงเรียน โดยออกมาตรการป้องกันการเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ตอบแทนเพื่อโอกาสในการเข้าเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และมีการลงพื้นที่สุ่มตรวจอย่างต่อเนื่อง

(๔) **ตรวจติดตามการดำเนินการโครงการอาหารกลางวันของนักเรียน** โดยจัดตั้งศูนย์คุ้มครองโภชนาการของนักเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจติดตามการดำเนินการอาหารกลางวันของโรงเรียน กำหนดให้การดำเนินการอาหารกลางวันของโรงเรียนเป็นวาระเร่งด่วนเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันในระยะยาว รวมทั้งกำหนดให้โรงเรียนจัดเมนูอาหารกลางวัน โดยใช้โปรแกรม Thai School Lunch และกำหนดให้ภาวะโภชนาการของนักเรียนเป็นตัวชี้วัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

๑.๓.๗ พัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ปฏิรูปการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้าฯ โดยบูรณาการร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการให้บริการ และด้านบริหารจัดการ

๑.๓.๘ สร้างการรับรู้ด้านการศึกษาผ่าน Social Media ได้แก่ Facebook page : ศศ ๓๖๐ องศา เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) แอปพลิเคชันไลน์ (Line) และการจัดประชุมสัมมนา เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านการศึกษาให้เกิดแก่ประชาชน ภาคเอกชน และสถานประกอบการ

๑.๔ การผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน

๑.๔.๑ อาชีวศึกษามาตรฐานสากล ยกย่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาให้เทียบเท่าประเทศที่มีศักยภาพและมีชื่อเสียงในด้านการจัดอาชีวศึกษา โดยได้ร่วมมือกับหน่วยงาน องค์การวิชาชีพ รวมทั้งสถานประกอบการ ขนาดใหญ่ของประเทศต่าง ๆ ในการพัฒนานักศึกษา สถานศึกษาให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น ความร่วมมือในการคัดเลือก นักศึกษากับประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นข้อเสนอจาก JETRO และหอการค้าญี่ปุ่น ที่จะขอให้ประเทศไทยผลิตกำลังคนสนับสนุน ภาคเอกชนญี่ปุ่นที่มาลงทุนในประเทศไทย โดยจะมีการจำลองรูปแบบ KOSEN มาใช้ในสถานศึกษาไทย ฯลฯ และมีความร่วมมือ กับสถาบัน Institute of Technical Education (ITE) สาธารณรัฐสิงคโปร์ เพื่อพัฒนาครูด้านการพัฒนาวิศวกรรมอาชีวศึกษา ในหัวข้อ Design Thinking Immersion & Entrepreneurship for Innovation ทั้งนี้ มีจำนวนสถานศึกษาต้นแบบในการจัด อาชีวศึกษาตามมาตรฐานสากล ๔๑ แห่ง (KOSEN ประเทศญี่ปุ่น ๒ แห่ง/ประเทศอังกฤษ ๕ แห่ง/ITE สาธารณรัฐสิงคโปร์ ๓๔ แห่ง) มีครูที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบมาตรฐานสากล ๓๐๙ คน และนักเรียน นักศึกษาที่ได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นและวิชาชีพตามหลักสูตรวิชาชีพเฉพาะ ๕,๙๔๑ คน

๑.๔.๒ ดำเนินโครงการอาชีวะอาสา ส่งเสริมให้นักศึกษาอาชีวศึกษาได้ใช้ความรู้ ทักษะจากในห้องเรียน มาปฏิบัติงานจริง และได้รับใช้สังคมอีกทางหนึ่งด้วย โดยได้จัดตั้งศูนย์อาชีวะอาสา จำนวน ๒๕๒ ศูนย์ อำนวยความสะดวก ให้ประชาชนตามเส้นทางหลักและสายรองทุกจังหวัดทั่วประเทศ ในช่วงเทศกาลปีใหม่และเทศกาลสงกรานต์ มีนักเรียน นักศึกษา และคณะครู จากสถานศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ ๒๑,๑๖๘ คน ให้บริการในหลาย ๆ ด้าน เช่น ตรวจสภาพรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ เปลี่ยนหลอดไฟสัญญาณ เติมน้ำมันเครื่อง น้ำมันเบรก น้ำมันคลัตช์ เพื่อลดความเสี่ยงและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางจราจรอันนำไปสู่การบาดเจ็บและเสียชีวิต นอกจากนี้ ได้จัดตั้งศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชนตามความต้องการของชุมชน (ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๑,๐๐๐ ศูนย์ ยกย่องและเพิ่มศักยภาพศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชนแบบถาวรประจำจังหวัด (ศูนย์เดิม) ๘๐ ศูนย์ จำนวน ๒,๐๐๘ คน ส่งผลให้นักเรียน นักศึกษา ได้รับการพัฒนาทักษะวิชาชีพ (๔๐ คนต่อ ๑ ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๑๕,๖๙๔ คน มีประชาชนผู้รับบริการซ่อม (๑๐๐ คนต่อ ๑ ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๑๓๙,๔๖๗ คน และได้รับความรู้ด้านสร้างและพัฒนาวิชาชีพเบื้องต้น (๓๐ คนต่อ ๑ ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๔๐,๐๓๔ คน มีจำนวนหมู่บ้านที่รับบริการ (๒ หมู่บ้านต่อ ๑ ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๗,๗๓๙ หมู่บ้าน

“
ตั้งศูนย์
อาชีวะอาสา
๒๕๒ ศูนย์
”

๑.๔.๓ ดำเนินโครงการห้องเรียนอาชีพ (OBEC Career Program) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความถนัดและความสนใจต้องการจะเรียนต่อสายอาชีพได้รับการพัฒนา โดยเน้นการฝึกทักษะประสบการณ์เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ เรียนจบแล้วมีอาชีพรองรับทันที สามารถสร้างอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพในพื้นที่ได้ โดยในปี ๒๕๖๐ มีโรงเรียนนำร่อง จำนวน ๖ แห่ง อยู่ในพื้นที่โครงการเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และจังหวัดปัตตานี จำนวน ๓ แห่ง และอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (จังหวัดเชียงรายและตาก) อีก ๓ แห่ง ทั้งนี้ แต่ละโรงเรียนได้มีการประสานงานและวางแผนการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนอาชีพ ร่วมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาในแต่ละพื้นที่ โดยมีการส่งเสริมความรู้พื้นฐานทางด้านการบริหารจัดการ การบริหารธุรกิจขั้นพื้นฐาน (Basic Modern Business Administrative: BMBA) ทักษะอาชีพที่สนใจและสอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ เติบโตกระบวนการแนะแนวแบบเข้ม และการเพิ่มพูนประสบการณ์ด้วยการฝึกงานจริง ในช่วงปิดภาคเรียน ควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดี เมื่อสำเร็จการศึกษา ผู้เรียนจะได้รับวุฒิการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และวุฒิการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ด้วย

๑.๔.๔ พัฒนาการศึกษในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)

(๑) ปรับปรุงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและวางแผนผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ เน้นการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยให้มีศักยภาพรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ดำเนินการเสร็จแล้ว ๑ สาขา คือ อาชีพช่างอากาศยาน และอยู่ระหว่างจัดทำแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ๗ กลุ่มสาขาอาชีพที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการพัฒนาประเทศ ได้แก่ ๑) กลุ่มสาขาอาชีพด้านโลจิสติกส์โครงสร้างพื้นฐาน ๒) กลุ่มสาขาอาชีพโลจิสติกส์และซัพพลายเชน ๓) กลุ่มสาขาอาชีพหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ๔) กลุ่มสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และดิจิทัลคอนเทนต์ ๕) กลุ่มสาขาอาชีพอาหารและเกษตร ๖) กลุ่มสาขาอาชีพปิโตรเคมี เคมีภัณฑ์ พลังงานและพลังงานทดแทน และ ๗) กลุ่มแม่พิมพ์

(๒) พัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

รองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ด้านภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการประกอบอาชีพ ๑๐ อุตสาหกรรม และโรงเรียนเอกชนต้นแบบ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้แก่ สร้างโรงเรียนเตรียมนวัตกร ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตร KOSEN จากประเทศญี่ปุ่น รับนักเรียนปีละ ๘๐ คน จำนวน ๖ รุ่น รวมทั้งสิ้น ๕๔๐ คน และให้ทุนไปศึกษาต่อที่สถาบัน KOSEN ประเทศญี่ปุ่น ดำเนินโครงการสัทธิบโมเดล ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยร่วมกับองค์กรวิชาชีพและสถานประกอบการ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๖๑ มีนักเรียนและนักศึกษา จำนวน ๑๒๖ คน

“
พัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองรับ
เขตพัฒนาพิเศษ
ภาคตะวันออก
ใน ๑๐ อุตสาหกรรม
”

(๓) ดำเนินงานศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา จำนวน ๑๓ แห่ง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษา รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านอุปสงค์ (Demand Side) และอุปทาน (Supply Side) สำหรับวางแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่ โดยมีภารกิจ ๑) **จัดทำฐานข้อมูลกลาง** เช่น ข้อมูลความต้องการกำลังคนอาชีวศึกษา ข้อมูลนักเรียน จำแนกรายสาขาที่เป็นที่นิยมและสาขาที่ไม่มีผู้เรียน ๒) **ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐานอาชีพ** เช่น การเปิดหลักสูตร S-Curve และหลักสูตรพัฒนาครู ๓) **ส่งเสริมการระดมทรัพยากรและความร่วมมือ** องค์กรนิติบุคคลลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ๗,๒๕๘ ความร่วมมือ ๔) **จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการมีงานทำ** เช่น ส่งเสริมสนับสนุนการมีงานทำและการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน ๗๗๘,๖๙๒ คน ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการในกลุ่มวิสาหกิจที่ขึ้นนวัตกรรม ๔,๑๖๐ คน ๕) **วิจัยและพัฒนา** โดยการขับเคลื่อนสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมอาชีวศึกษาสู่ระบบอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม มีผลงาน ๑,๐๘๐ ชิ้น และ ๖) **ประสานงานและสร้างการรับรู้** โดยร่วมกับกระทรวงแรงงาน และหน่วยผลิตกำลังคน รวมทั้งสร้างการรับรู้ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ ได้นำการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ไปเป็นต้นแบบขยายผลจัดตั้งศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (TVET Career Center) ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน ๑๘ แห่ง ภายใต้แนวคิด ๑ ศูนย์กลาง ๖ ศูนย์ภูมิภาค ๑๘ ศูนย์กลุ่มจังหวัด

(๔) ดำเนินการด้านความร่วมมือการจัดการศึกษากับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศรองรับ
อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ ๑) ร่วมมือกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาการรถไฟหัวขบวน สาธารณรัฐประชาชนจีน
พัฒนาหลักสูตรระบบขนส่งทางราง ๒) ร่วมมือกับสมาคมวิศวกรรมระบบขนส่งทางรางไทย จัดการเรียนการสอนหลักสูตร
ประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.) สาขางานอาณัติสัญญาณและโทรคมนาคม สาขางานตู้รถไฟ และสาขางานซ่อมบำรุงระบบราง
๓) ให้มหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอน ประเทศสหรัฐอเมริกา เข้ามาจัดการศึกษาร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในรูปแบบสถาบันร่วม ภายใต้ชื่อ มหาวิทยาลัยซีเอ็มเคแอล และ ๔) ความร่วมมือกันระหว่าง
National Institute of Technology, Japan หรือ KOSEN ที่จะเข้ามาจัดตั้งสถาบัน Thai-KOSEN จำนวน ๒ แห่ง
เปิดสอนหลักสูตร Electrical Engineering (E&E)

๑.๔.๕ พัฒนาการศึกษาด้านเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

(๑) ส่งเสริมการฝึกอาชีพที่เหมาะสม และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านภาษาอังกฤษ ภาษาเวียดนาม
ภาษาพม่า และภาษาจีน ให้กับประชาชนทั่วไป มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งสิ้น ๑๖,๔๔๒ คน และสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ในพื้นที่จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะวิชาชีพให้กับกำลังคนตามความต้องการของประชาชน เช่น การพัฒนาภาษา การฝึกอบรม
วิชาชีพระยะสั้นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

(๒) เปิดหลักสูตรอนุปริญญา หลักสูตรประกาศนียบัตร และหลักสูตรฝึกอบรมด้านอาชีพระยะสั้น
ตั้งแต่ ๔๕ ชั่วโมงขึ้นไป วิทยาลัยชุมชนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อพัฒนาศักยภาพคนในพื้นที่ให้มีศักยภาพ
และเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน เช่น หลักสูตรอนุปริญญา สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น และสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
หลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาพม่าเพื่อการสื่อสาร และหลักสูตรฝึกอบรมด้านอาชีพ ได้แก่ การวางแผนไทยเบื้องต้น
ช่างระดับมัธยมศึกษาพื้นฐาน และช่างซ่อมเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน

(๓) จัดการเรียนการสอนบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามกรอบการพัฒนาหลักสูตร
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รายวิชาเทคโนโลยีชีวภาพสำหรับพืช การแปรรูปอาหาร ภาษาในการ
สื่อสารธุรกิจ ศาสนา และการอยู่ร่วมกันในประเทศไทย และสถิติการค้าชายแดน รวมทั้งฝึกอาชีพการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่

๑.๔.๖ ดำเนินโครงการอาชีพะพันธุ์ใหม่ จัดหลักสูตรอาชีพะพันธุ์ใหม่ที่เน้นผลิตช่างในอุตสาหกรรมเป้าหมาย
ของประเทศ ๖ สาขา ได้แก่ สาขาวิชาช่างอากาศยาน สาขาวิชาระบบขนส่งทางราง สาขาวิชาเมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์
สาขาวิชาหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม สาขาวิชาโลจิสติกส์ และสาขาวิชาเกษตรก้าวหน้า มีวิทยาลัยอาชีพะเข้าร่วมทั้งหมด
๒๗ แห่ง มีเป้าหมายการผลิต ๘,๕๐๐ คน ใน ๕ ปี โดยมีหลักการสำคัญ คือ ๑) เป็นการจัดการเรียนการสอนตามนโยบาย
ประเทศไทย ๔.๐ เพื่อยอมรับอุตสาหกรรม First S-Curve และ New S-Curve ๒) การพัฒนาและใช้หลักสูตรเป็นไป
ตามมาตรฐานสากลและมาตรฐานนานาชาติ ๓) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานประกอบการเป็นฐานที่เรียกว่า
WIL (Work Integrated Learning) แบบเข้มข้น ทั้งนี้ มีการอบรมและพัฒนาครูผู้สอนร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยแม่โจ้

๑.๔.๗ ดำเนินโครงการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่ สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
กระบวนการเรียนการสอนเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสูง สำหรับอุตสาหกรรม New Growth Engine ตามนโยบาย
ประเทศไทย ๔.๐ รวมทั้งทิศทางการพัฒนาประเทศที่มุ่งสู่อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ (First S-Curve) และอุตสาหกรรม
แห่งอนาคต (New S-Curve) มีสถาบันอุดมศึกษาเริ่มจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๑๙ แห่ง โดยจัดหลักสูตร
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโท ประเภทปริญญา (Degree) ๘๑ หลักสูตร มีนักศึกษารวม ๒,๖๙๖ คน และประเภท
ประกาศนียบัตร (Non-Degree) ๑๗ หลักสูตร มีนักศึกษารวม ๔๖๑ คน

๑.๔.๘ ดำเนินโครงการ Smart Farmer อาชีวศึกษา ส่งเสริมองค์ความรู้ ปรับระบบส่งเสริมการพัฒนและ
การให้บริการแก่เกษตรกรรายใหม่ รวมทั้งสร้างความเข้าใจในการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ให้กับเกษตรกร ในปี ๒๕๖๑
ได้ดำเนินการโดยสถาบันเกษตร ๔ แห่ง มีเกษตรกรเข้าร่วมจำนวน ๕,๖๐๐ คน โดยได้จัดสรรงบประมาณให้วิทยาลัยเกษตร
จำนวน ๔๕ แห่ง และดำเนินการร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๔ หลักสูตร ได้แก่ IT การตลาด ภาวะผู้นำ
แปรรูปผลิตภัณฑ์ มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๖,๗๒๐ คน

นอกจากนี้ ได้ส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยผ่านโครงการ Smart ONIE
เพื่อสร้าง Smart Farmer โดยการขับเคลื่อนนโยบายในการ
ช่วยเหลือเกษตรกรไทยให้เป็น “Smart Farmer” ดำเนินการ
จัดอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาความรู้ด้านการเกษตรที่เหมาะสม
กับสภาพ บริบทและความต้องการของท้องถิ่น/ชุมชน ในสำนักงาน
ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)
ตำบล/แขวง จำนวน ๗,๔๒๔ แห่ง รวมผู้เข้ารับการอบรม
ทั้งสิ้น ๗๔,๒๐๔ คน เพื่อจะพัฒนาไปสู่การเป็น Smart Farmer
ที่เหมาะสมกับชุมชน รวมทั้งอยู่ระหว่างผลิตสื่อวีดิทัศน์ให้ความรู้
ด้านการเกษตร จำนวน ๕๒ ตอน เพื่อนำไปเผยแพร่สู่ กศน. ตำบล/แขวง แห่งละ ๒ ชุด รวมทั้งสิ้น ๑๔,๘๔๘ ชุด

“
โครงการ
Smart Farmer
อาชีวศึกษา
เพื่อพัฒนาเกษตรกรใหม่
๖,๗๒๐ คน
”

๑.๔.๙ ขยายและยกระดับอาชีวศึกษาทวิภาคี พัฒนาสถานศึกษาต้นแบบเพิ่มจากปีที่ผ่านมาอีก ๑๐๐ แห่ง
โดยได้ดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้ ๑) อบรมครูฝึกในสถานประกอบการ หลักสูตร ๓๐ ชั่วโมง จำนวน ๕๔๐ คน ๒) พัฒนาครูผู้สอน
ระบบทวิภาคี หลักสูตร ๔๐ ชั่วโมง จำนวน ๒๑๒ คน ๓) พัฒนาศักยภาพครูนิเทศต้นแบบระบบทวิภาคี จำนวน ๓๒๑ คน
๔) พัฒนาศักยภาพรองผู้อำนวยการที่ดูแลงานด้านทวิภาคี และหัวหน้างานทวิภาคีต้นแบบ จำนวน ๓๖๔ คน ๕) พัฒนาศักยภาพ
ด้านภาษาต่างประเทศให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนระบบทวิภาคี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่มาตรฐานสากล
จำนวน ๒๒๙ คน ๖) การจัดทำฐานข้อมูลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเชื่อมโยงด้านอุปสงค์และอุปทาน มีผู้บริหาร
ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน ๔๑๒ คน และ ๗) การพัฒนาครูต้นแบบ
เพื่อพัฒนาบทเรียนออนไลน์ รายวิชาทวิภาคีทุกประเภทวิชา จำนวน ๑๗๔ คน ทั้งนี้ มีผู้เรียนในระบบทวิภาคี จำนวน
๑๓๙,๗๒๗ คน และมีสถานประกอบการ จำนวน ๓๖,๘๐๑ แห่ง

๑.๔.๑๐ ปรับภาพลักษณ์อาชีวศึกษา โดยดำเนินโครงการ Excellent Model School โดย Re-branding
พัฒนาสถานศึกษาต้นแบบ และสร้างมาตรฐานอาชีวศึกษาเพื่อผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพและความเชี่ยวชาญตรงตาม
ความต้องการของสถานประกอบการ โดยร่วมกับสถานประกอบการ ๑๔ แห่ง มีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการ ๖๘ แห่ง
ดำเนินการใน ๓๓ สาขาวิชา/สาขางาน

๑.๔.๑๑ ดำเนินโครงการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นฐานสมรรถนะ [Education to Employment :
Vocational Boot Camp (E to E)] เป็นการจัดฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นระยะเวลาไม่เกิน ๒ เดือน เพื่อเตรียมความพร้อม
ให้แก่ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีสุดท้าย
รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่สนใจเข้าร่วมโครงการ ให้เกิดสมรรถนะและความชำนาญในวิชาชีพตรงตามความต้องการของ
ตลาดแรงงาน ที่ผ่านมาได้จัดฝึกอบรมทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการทั่วประเทศ แบ่งออกเป็น ๒ หลักสูตร คือ
๑) หลักสูตรที่สอดคล้องกับกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Engine of Growth: S-Curve, New S-curve) และ
๒) หลักสูตรตามความต้องการท้องถิ่น (Local Needs และ SMEs) รวมทั้งสิ้น ๓ ครั้ง มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน
กว่า ๑๒๔,๐๕๔ คน (ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๖๐,๘๒๐ คน และปี ๒๕๖๑ จำนวน ๖๓,๒๓๔ คน)

๑.๔.๑๒ ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาสุดยอดนวัตกรรมอาชีวศึกษา ส่งเสริมให้นักศึกษาอาชีวศึกษา
ทั่วประเทศที่มีผลงานสิ่งประดิษฐ์ดีเด่น ได้เข้ารับการประกวดเพื่อรับการคัดเลือกผลงานสิ่งประดิษฐ์ และผลงาน
ของผู้ได้รับการคัดเลือกจะถูกส่งเข้าร่วมประกวดในระดับประเทศและระดับนานาชาติ เช่น เมืองเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส
และประเทศมาเลเซีย งานวันนักประดิษฐ์ที่ผ่านมามีผลงานสิ่งประดิษฐ์จากสถานศึกษาทั่วประเทศ ๘,๖๓๕ ผลงาน ได้รับรางวัล
ระดับนานาชาติ จากเมืองเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส จำนวน ๒ รางวัล และประเทศมาเลเซีย ๑๐ รางวัล ทั้งนี้
ผลงานนวัตกรรมอาชีวศึกษาเหล่านี้จะได้รับการส่งเสริมให้นำไปใช้ในภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม โดยได้มีการเจรจา
ตกลงขยายความร่วมมือกับสถานประกอบการต่าง ๆ โดยได้เริ่มดำเนินการในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และ
กำลังขยายผลสู่ภาคอื่น ๆ ต่อไป

๑.๔.๑๓ เปิดให้ต่างชาติเข้ามาจัดการศึกษา
ในไทย โดยมีสถาบันที่มีศักยภาพสูงเข้ามาจัดการศึกษา ได้แก่
๑) มหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอน พัฒนาหลักสูตรระดับ
ปริญญาโทและปริญญาเอก ในสาขาหุ่นยนต์และ
วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ ๒) Pearson พัฒนาหลักสูตร
Business and Technology Education Council: BTEC ระดับ
Technical and Vocational Education and Training: TVET
สาขา ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย และ ๓) มหาวิทยาลัยอัมตะ
ร่วมกับ National Taiwanese University ในการจัดหลักสูตร
ระดับปริญญาโท สาขา Intelligent Manufacturing System

และอยู่ระหว่างเตรียมการจัดการศึกษาหลักสูตร KOSEN โดยร่วมกับสถาบัน KOSEN ของญี่ปุ่น ในสาขาเมคคาทรอนิกส์
และอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ยังอยู่ระหว่างการเจรจาเพื่อดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งกับสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๖ แห่ง

๑.๔.๑๔ พัฒนาและส่งเสริมการผลิตครูและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
และเทคโนโลยี มีการดำเนินการ ดังนี้

(๑) พัฒนาและส่งเสริมการผลิตครูผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
(สควค.) ระดับปริญญาโท ประเภท Premium จำนวน ๑๗๔ คน และประเภท Super Premium จำนวน ๑๗ คน เพื่อผลิตครู
วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่มีความรู้ความสามารถพิเศษ สำหรับสอนในสาขาวิชาฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา คณิตศาสตร์ และ
คอมพิวเตอร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และพัฒนาศักยภาพผู้รับทุนในโครงการ จำนวน ๔๒๒ คน

(๒) พัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.)
ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับปริญญาเอกทั้งในและต่างประเทศ จำนวน ๑๖๓ คน และพัฒนาศักยภาพผู้ที่ได้รับ
การคัดเลือกเข้าโครงการ โดยมีหลักสูตรโปรแกรมเสริม กิจกรรมเสริมหลักสูตร การนำเสนอผลงานทางวิทยาศาสตร์
การศึกษาดูงาน และการร่วมประชุมวิชาการ จำนวน ๑,๒๕๙ คน

(๓) พัฒนานักเรียนและจัดส่งผู้แทนประเทศไทยไปแข่งขันคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์โอลิมปิก
ระหว่างประเทศ จำนวน ๑๙๐ คน และคัดเลือกเป็นผู้แทนประเทศไทยไปแข่งขันคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์โอลิมปิก
ระหว่างประเทศ ใน ๗ วิชา ประกอบด้วย คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ และ
ดาราศาสตร์และฟิสิกส์ดาราศาสตร์ มีนักเรียนได้รับเหรียญรางวัลรวม ๒๗ คน

(๔) พัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถ
ทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษาปีที่ ๓ และ ๖ เข้าโครงการพัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์
และคณิตศาสตร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ รอบที่ ๑ จำนวน ๔,๓๒๙ คน จากนักเรียนทั่วประเทศที่สมัครสอบ
จำนวน ๑๖๘,๗๕๖ คน นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจะได้รับเกียรติบัตรและหนังสืออ่านเสริมความรู้จากสถาบันส่งเสริม
การสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เพื่อพัฒนาศักยภาพและสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียน และคัดเลือกนักเรียน
เข้าโครงการฯ รอบที่ ๒ จำนวน ๔๑๗ คน จากนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือก รอบที่ ๑ เข้ารับเหรียญรางวัลและร่วมกิจกรรม
ค่ายวิทยาศาสตร์และค่ายคณิตศาสตร์

(๕) สนับสนุนทุนการศึกษาให้ผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
และเทคโนโลยี จำนวน ๒,๔๖๖ คน ประกอบด้วย ทุนพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี (ทุน พสวท.) ๑,๗๙๖ คน ทุนส่งเสริมการผลิตครูผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
(ทุน สควค.) ๔๔๗ คน ทุนโอลิมปิกวิชาการสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
(ทุนโอลิมปิกวิชาการ) ๒๒๓ คน

“
ให้สถาบัน
จากต่างชาติ
ที่มีศักยภาพสูง
มาจัดการศึกษา
”

๑.๕ การปฏิรูปการเรียนรู้

๑.๕.๑ จัดการศึกษาปฐมวัย ได้จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ พัฒนาหลักสูตร คัดเลือกและสนับสนุนการใช้สื่อที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย และสร้างความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ด้วยระบบทางไกล และประชุมปฏิบัติการชี้แจง เพิ่มความสำคัญกับการศึกษาในช่วงชั้นดังกล่าว ตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และเร่งดำเนินการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน จำนวน ๓,๒๗๓ แห่ง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน ๒๖,๔๖๑ แห่ง รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาศูนย์เด็กปฐมวัย (อนุบาล ๑-๓) เพื่อบูรณาการการทำงานระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนแนวนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย จัดทำมาตรฐานการศึกษาเด็กปฐมวัย พิจารณาแผนการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย และจัดทำ School Mapping เด็กปฐมวัย

๑.๕.๒ ประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ โดยแต่ละระดับมี ๓ มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

๑.๕.๓ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) โดยได้เพิ่มสาระเทคโนโลยี เป็นสาระที่ ๔ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ ๒ ส่วน คือ การออกแบบและเทคโนโลยี (Design and Technology) และวิทยาการคำนวณ (Computing Science) โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ได้ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา เน้นการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา เพิ่มการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะในการดำรงชีวิต ในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อตอบรับกับการพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพสูงในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ ซึ่งจะเริ่มใช้หลักสูตรใหม่ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นรุ่นแรก ในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ประถมศึกษาปีที่ ๔ มัธยมศึกษาปีที่ ๑ และมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และจะครบทุกชั้นในปีการศึกษา ๒๕๖๓

๑.๕.๔ จัดทำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาและคู่มือการใช้หลักสูตร มุ่งเน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับความหมายและขอบเขตของการกระทำทุจริตในลักษณะต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ความเสียหาย ที่เกิดจากการทุจริต ความสำคัญของการต่อต้านการทุจริต รวมทั้งจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการจัดหลักสูตร ในแต่ละช่วงวัยของผู้เรียน โดยมีการดำเนินงานสำคัญ เช่น ทดลองใช้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา รายวิชาเพิ่มเติมในระดับปฐมวัย ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษา จัดอบรมวิทยากรตัวคูณให้แก่ครูทุกระดับตามหลักสูตรโค้ช โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ใน ๔ ภูมิภาค จัดทำ “สาระการเรียนรู้ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ๒๕๕๖ หมวดวิชาทักษะชีวิต กลุ่มวิชา สังคมศึกษา และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ๒๕๕๗ หมวดวิชาทักษะชีวิต กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์” จัดทำ “แนวทางการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อสร้างความตระหนักรู้และมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตสำหรับนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษา

พัฒนาหลักสูตรการป้องกันการทุจริตและเผยแพร่ให้สถานศึกษาในสังกัดของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๑.๕.๕ พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยขยายโครงการ English for All ซึ่งเป็นการนำครูจากต่างประเทศมาสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับอนุบาล ทำให้เด็กมีความมั่นใจที่จะพูดภาษาอังกฤษและสามารถสื่อสารได้ตั้งแต่เด็ก ขยายไปยังโรงเรียนระดับตำบล ๕ แห่ง และจัดให้มีการประเมินภาษาอังกฤษออนไลน์ให้กับนักเรียนไทยทั่วประเทศ โดยได้เชิญบริติช เคานซิล มาเป็นที่ปรึกษาในการจัดทำระบบการประเมินผลภาษาอังกฤษออนไลน์ ทั้งการประเมินผลระหว่างเรียนหรือในขณะที่ยังจัดการเรียนการสอน (Formative Assessment) การประเมินผลสรุป (Summative Assessment) พร้อมจะเชื่อมโยงระบบการประเมินออนไลน์นี้กับการอบรมครูภาษาอังกฤษแบบเข้ม (Boot Camp) รวมทั้งจัดทำแอปพลิเคชันในการยกระดับภาษาอังกฤษสำหรับทุกกลุ่มเพื่อรองรับนโยบายประเทศไทย ๔.๐

๑.๕.๖ ดำเนินโครงการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง และสื่อสารได้ และการส่งเสริมการรู้หนังสือสำหรับประชาชน พัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอน/สื่อ/นวัตกรรมการเรียนรู้/เครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ในเรื่องความสามารถด้านภาษา ปีการศึกษา ๒๕๖๐ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๕๑.๙๔ ซึ่งสูงกว่าปีการศึกษา ๒๕๕๙ และปี ๒๕๕๘ ตามลำดับ ขณะเดียวกันยังดำเนินการในเรื่องของการส่งเสริมการรู้หนังสือให้กับประชาชน ทั้งผู้ไม่รู้หนังสือ ผู้หลงลืมหนังสือ และคนไทยที่ไม่รู้หนังสือไทย โดยได้เข้าไปสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือในแต่ละพื้นที่ และนำมาสอนในหลักสูตรการรู้หนังสือไทยสำหรับผู้ใหญ่ สามารถดำเนินการได้ปีละ ๖๘,๐๑๙ คน

๑.๕.๗ ขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา (STEM Education) โดยในปี ๒๕๖๐ ได้ปรับเปลี่ยนระบบการจัดการเรียนการสอนห้องปฏิบัติการ (Lab) วิทยาศาสตร์ เน้นสะเต็มศึกษาหลักสูตรใหม่ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติทดลองจริง และเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตประจำวัน สำหรับปี ๒๕๖๑ มีการขับเคลื่อนสะเต็มศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน ๙,๔๒๕ แห่ง เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ จำนวน ๔,๕๐๐ แห่ง (๒๐ แห่ง/เขต) มีโรงเรียนศูนย์ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาหลักสูตรฝึกอบรม STEM Education ประจำจังหวัด ๒๖๑ แห่ง เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐๗ แห่ง ครอบคลุมทุกเขตทั่วประเทศ โรงเรียนเอกชนเป็นโรงเรียนเครือข่ายสะเต็มศึกษาสมทบ จำนวน ๓๓๐ แห่งจาก ๗๗ จังหวัด และคัดเลือกให้เป็นศูนย์การอบรมสะเต็มศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนต้นแบบด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี จำนวน ๑๕๔ แห่ง รวมทั้งพัฒนาศักยภาพครูโรงเรียนเอกชนที่เป็นโรงเรียนเครือข่ายสะเต็มศึกษาสมทบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ “สะเต็มศึกษา : ต้นกล้า Smart Trainer Team” จำนวน ๒๒๙ แห่ง และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่เป็นโรงเรียนศูนย์การอบรมสะเต็มจำนวน ๑๕๔ แห่ง และขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ร่วมกับหน่วยงานภาคี จำนวน ๔ โครงการ คือ ๑) โครงการ Chevron Enjoy Science : สนุกวิทย์ พลังคิดเพื่ออนาคต ร่วมกับบริษัท เชฟรอนประเทศไทยสำรวจและผลิต จำกัด โดยมีสถาบันคีนันแห่งเอเชีย เป็นผู้บริหารโครงการฯ มีสถานศึกษาในสังกัด สอศ. เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๖๐ แห่ง ๒) โครงการโรงประลองต้นแบบทางวิศวกรรม (Fabrication Lab) เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นนวัตกรรมแก่เด็กและเยาวชนไทยร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) มีสถานศึกษาในสังกัด สอศ. เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕๐ แห่ง ๓) โครงการพัฒนาการอาชีวศึกษาด้าน STEM Education ร่วมกับบริติช เคานซิล ประเทศไทย และกองทุนนิวตัน โดยการสนับสนุนของสถานทูตอังกฤษ มีสถานศึกษาในสังกัด สอศ. เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕ แห่ง และ ๔) โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพโดยใช้กระบวนการ STEM for TVET ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีสถานศึกษาเข้าร่วมพัฒนา จำนวน ๑๗ แห่ง

“
ขับเคลื่อนการเรียนรู้
STEM ศึกษา
ในโรงเรียน
สังกัด สพฐ.
๙,๔๒๕ แห่ง
”

๑.๕.๘ ดำเนินโครงการ KCU Smart Learning เป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่น

กับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๒ โดยจัดทำเนื้อหาหลักสูตร
แบบออนไลน์ อบรมครู และคู่มือการจัดการเรียน
สำหรับครู นำร่องระดับมัธยมศึกษาใน ๓ วิชา ได้แก่
วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ
มีโรงเรียนเข้าร่วมทั้งหมด ๑๙๗ แห่ง ผู้อำนวยการ
โรงเรียน จำนวน ๑๙๗ คน มีทิศทางการพัฒนาครู
ความตื่นตัวและตระหนัก นักเรียนมีความสนใจและ
ผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น ระยะต่อไปจะขยายให้รวมวิชา
ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และขยายไปสู่
เด็กมัธยมในโรงเรียนขยายโอกาส และให้ครอบคลุม
ทุกภูมิภาค รวมทั้งหมด ๓,๑๒๕ แห่ง ครู ๑๔,๔๗๖ คน และนักเรียน ๑๕๑,๔๒๐ คน

๑.๕.๙ ดำเนินโครงการห้องเรียนกีฬา ห้องเรียนดนตรี ให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ
ทางด้านกีฬา และดนตรีได้รับการเสริมสร้างศักยภาพ โดยนักเรียนโครงการห้องเรียนกีฬาจะได้รับสวัสดิการต่าง ๆ
โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เช่น ค่าอาหาร เสื้อผ้า ชุดกีฬา อุปกรณ์กีฬา การบริการศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา รถรับส่ง การไปเรียน
ระหว่างโรงเรียนและสถาบันการพลศึกษา และได้รับสิทธิเข้าศึกษาต่อสถาบันการพลศึกษาตามศักยภาพของนักเรียน ทั้งนี้
ในปี ๒๕๖๑ มีโรงเรียนในโครงการห้องเรียนกีฬา จำนวน ๙ แห่ง ใน ๘ จังหวัด มีโรงเรียนในโครงการห้องเรียนดนตรี
จำนวน ๖ แห่ง และในปี ๒๕๖๒ จะเพิ่มให้ครบทุกภาคทั่วประเทศ

๑.๕.๑๐ จัดให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อให้มีนวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอนและการจัดหลักสูตร
ที่มีความคล่องตัวในการทำงาน มีโครงสร้างการบริหารในระดับพื้นที่ คือ คณะกรรมการบริหารเขตพื้นที่ มีอำนาจในการ
วางหลักเกณฑ์การกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษานำร่อง ขณะนี้มีการนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
แล้วใน ๓ จังหวัด คือ ภาคใต้ ที่จังหวัดสตูล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จังหวัดศรีสะเกษ และภาคตะวันออก ที่จังหวัดระยอง
และกระทรวงศึกษาธิการจะนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาพิเศษให้ครอบคลุมทั้ง ๖ ภาค ภาคละ ๑ จังหวัดทั่วประเทศ
โดยเพิ่มภาคเหนือ ที่จังหวัดเชียงใหม่ ภาคกลาง ที่จังหวัดกาญจนบุรี และภาคใต้ (ชายแดน) ที่จังหวัดปัตตานี

๑.๕.๑๑ ดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง
โดยทำงานร่วมกับโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ ได้นำองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และเทคโนโลยีไปแก้ปัญหา
รวมถึงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่นให้เข้มแข็ง โดยเริ่มดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
มีสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนเป้าหมายเข้าร่วมจากในปี ๒๕๕๙ มีสถาบันอุดมศึกษา ๑๒๕ แห่ง ดูแลโรงเรียน ๑๕๔ แห่ง
เพิ่มขึ้นเป็น ๑๔๑ แห่ง และดูแลโรงเรียน ๒,๔๔๘ แห่ง โดยในปี ๒๕๖๑ ได้พัฒนาครู จำนวน ๓๑,๔๐๘ คน นักเรียน จำนวน
๒๖๙,๔๒๗ คน ผ่านกิจกรรม ดังนี้ ๑) พัฒนาการอ่านออกเขียนได้ คิดเป็นร้อยละ ๑๔ ๒) พัฒนาครูเพื่อส่งเสริมศักยภาพ
ในการสอน คิดเป็นร้อยละ ๒๘ ๓) พัฒนานักเรียนเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการ ด้านทักษะชีวิต และด้านคุณธรรม
จริยธรรม คิดเป็นร้อยละ ๓๑ ๔) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๑๑ และ ๕) กิจกรรมอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ ๑๖

๑.๕.๑๒ ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ สร้างความเข้าใจในการผลิตผู้ดูแลผู้สูงอายุระหว่าง
กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ
เขต บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุ ประกอบ
ด้วย หลักสูตร ๗๐ ชั่วโมง จำนวน ๑๘๑ รุ่น มีผู้ผ่านการอบรม จำนวน ๔,๖๒๑ คน และหลักสูตร ๔๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๒๙ รุ่น
มีผู้ผ่านการอบรม จำนวน ๘๘๓ คน

๑.๖ การนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการศึกษา

๑.๖.๑ เพิ่มประสิทธิภาพระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

โรงเรียน เนื่องจากยังมีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๒๐ แห่ง ที่ยังไม่มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Hi-Speed Internet) แต่ใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตผ่านระบบดาวเทียม อย่างไรก็ตาม มีการเดินสายสัญญาณประเภทสายใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) เพิ่มขึ้นแล้ว จำนวน ๑๑ แห่ง และคงเหลือโรงเรียน ๙ แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล บนภูเขา และชายขอบที่อยู่ระหว่างการดำเนินการภายใต้โครงการขยายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (Big Rock) มาช่วยเพื่อให้ทุกโรงเรียนมีอินเทอร์เน็ตใช้สำหรับการเรียนรู้

๑.๖.๒ ดำเนินโครงการ Big Data การพัฒนา Big Data เพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา Big Data และกำหนดแนวทางขอบเขตและแนวทางการพัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาไปสู่การเป็น Big Data ออกเป็น ๒ ระยะ คือ **ระยะที่ ๑** จัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาที่สำคัญในการนำมาประมวลผล จำนวน ๑๑ กลุ่มข้อมูล เพื่อให้มีข้อมูลที่ครอบคลุม ถูกต้อง และทันสมัย และมีการพัฒนาระบบต้นแบบในการวิเคราะห์โจทย์การใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ๒ โจทย์ คือ ๑) การจัดการศึกษาให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียน และ ๒) การจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งดำเนินการร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เพื่อพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานในรูปแบบ On The Job Training และจัดทำระบบต้นแบบ Big Data เพื่อจัดการศึกษาให้เด็กทุกคนได้เรียน และ**ระยะที่ ๒** จัดทำข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และการประเมินผลลัพธ์และการพยากรณ์แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ การวางแผนทางด้านการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาได้อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

๑.๖.๓ ดำเนินโครงการสร้างเครือข่ายดิจิทัลชุมชนระดับตำบล เป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็สคอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ดำเนินกิจกรรมพัฒนาวิทยากร กศน. เพื่อการขยายผลเศรษฐกิจดิจิทัล โดยพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง ๒ หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรความเข้าใจดิจิทัล (Digital Literacy) และหลักสูตร E-commerce : สอนชุมชนเปิดร้านค้าออนไลน์ จัดอบรมให้กับวิทยากรแกนนำระดับจังหวัด (ครู ก) วิทยากรแกนนำระดับอำเภอ (ครู ข) และวิทยากรแกนนำระดับตำบล (ครู ค) รวมจำนวน ๘,๔๒๙ คน และกิจกรรมสร้างความพร้อมให้กับชุมชนผ่านเครือข่ายศูนย์ดิจิทัลชุมชน กศน. โดยวิทยากรแกนนำระดับตำบล (ครู ค) จัดอบรมขยายผลให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางดังกล่าวไปสู่ประชาชนในชุมชน ๗,๔๒๔ ตำบล ตำบลละ ๒ หลักสูตร โดยมีผู้รับการอบรมทั้งสิ้น ๒๓๔,๒๕๑ คน ทำให้ประชาชนที่ผ่านการอบรมสามารถนำความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัลและการใช้เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๑.๖.๔ ดำเนินโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย มีการพัฒนาระบบแอปพลิเคชัน และขยายโอกาสการเรียนรู้ของคนไทยภายใต้โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีมหาวิทยาลัย ๖๐ แห่ง เข้าร่วมโครงการ Thailand Massive Open Online Course: Thai-MOOC ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาแบบเปิดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Space) โดยร่วมเปิดรายวิชากว่า ๒๐๐ รายวิชา และมากกว่า ๑,๕๐๐ ชั่วโมง การเรียนรู้เปิดโอกาสให้ประชาชนคนไทยทุกคน ทั้งนักเรียน นิสิตนักศึกษา คนวัยทำงาน และผู้เกษียณอายุ เรียนผ่านทางเว็บไซต์ <https://www.thaimooc.org> แบบไม่มีเงื่อนไขใด ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ โอกาสในการทำงาน รวมถึงการต่อยอดการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพต่อเนื่องตลอดชีวิต มีผู้สนใจเข้าเรียนทุกช่วงอายุ และระดับการศึกษากว่า ๗๐,๐๐๐ คน

นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือในการดำเนินการศึกษาในระบบเปิดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Massive Open Online Courseware: MOOC) ภายใต้ข้อตกลงความร่วมมือ K-MOOC JMOOC และ Thai MOOC เพื่อแลกเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด พร้อมความร่วมมือเพื่อพัฒนารายวิชาร่วมกันระหว่าง ราชอาณาจักรไทย ประเทศญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด พร้อมทั้งมีการพัฒนาบทเรียนและหลักสูตรรูปแบบ MOOC สำหรับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเครือข่ายอุดมศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ อาจารย์ผู้สอนในทุกเครือข่ายอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยลูกข่ายที่ร่วมโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง

๒. การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

๒.๑ การทะนุบำรุงและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ โดยการสนับสนุนให้องค์กรทางศาสนามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการเสริมสร้างสันติสุขและความปรองดองในสังคมไทยอย่างยั่งยืน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม โดยได้เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑.๑ จัดกิจกรรมเพื่อเป็นของขวัญปีใหม่ให้แก่ประชาชน ในโอกาสส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้แก่

(๑) **จัดกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี** ถวายเป็นพระราชกุศล เสริมสิริมงคลทั่วไทย ส่งท้ายปีเก่าวิถีไทย ต้อนรับปีใหม่วิถีธรรม พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยเชิญชวนประชาชนทุกพื้นที่ร่วมทำบุญ รักษาศีล เจริญภาวนา ปฏิบัติธรรม ฟังพระธรรมเทศนา ร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์ ถวายเทียนชัยต้อนรับปีใหม่ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และสวดมนต์ให้ประเทศไทยและประชาชน ให้มีความสุขตลอดปีใหม่ ตลอดจนเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนลด ละ เลิกอบายมุข และจัดกิจกรรมส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ ตามหลักศาสนบัญญัติของศาสนานั้น ๆ ด้วย

(๒) **จัดกิจกรรม “ไหว้พระ ๑๐ วัด สืบสิริสวัสดิ์ ๑๐ รัชกาล”** ระหว่างวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐-๑ มกราคม ๒๕๖๑ โดยจัดรถโดยสารปรับอากาศขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) ให้บริการรับ-ส่ง โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย พาประชาชนเข้าวัดไหว้พระ ปฏิบัติธรรม ตามเส้นทาง ณ วัดสำคัญที่มีความเกี่ยวเนื่องกับพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ได้แก่ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วัดอรุณราชวราราม วัดราชโอรสาราม วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม วัดบวรนิเวศราชวรวิหาร วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม วัดสุทัศนเทพวรารามวรมหาวิหาร วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก และวัดวชิรธรรมสาธิต เพื่อเป็นการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษา เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม ให้คงอยู่คู่กับสังคมไทย ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้วันหยุดให้มีคุณค่าด้วยการเข้าวัด นมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เรียนรู้หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา น้อมนำมาประพฤติปฏิบัติเพื่อความเป็นสิริมงคลของชีวิตและน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์

(๓) **จัดกิจกรรมไหว้พระวังหน้า ปฏิมาแห่งแผ่นดิน** โดยอัญเชิญพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ ๑๐ องค์ ให้ประชาชนได้สักการะ เนื่องในโอกาสเทศกาลปีใหม่ ณ พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐-๓๑ มกราคม ๒๕๖๑

(๔) จัดกิจกรรมตลาดประชารัฐ ตลาดวัฒนธรรม ถนนสายวัฒนธรรม ในส่วนภูมิภาค ๗๖ จังหวัดทั่วประเทศ ในช่วงสัปดาห์สุดท้ายของเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ โดยจะจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (CPOT) เพื่อเป็นของขวัญปีใหม่ ซึ่งทำให้ผู้จำหน่ายสินค้ามีรายได้เพิ่มขึ้น เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจของชุมชน และประชาชนได้ซื้อสินค้าในราคาถูก

(๕) จัดกิจกรรมรณรงค์ใช้สินค้าไทย ส่งความสุข แบบไทย เป็นของขวัญปีใหม่ เพื่อรณรงค์และส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยมอบของขวัญแก่กันตามนโยบายรัฐบาล ในการส่งเสริมค่านิยมไทย และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ โดยใช้สินค้าที่สร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมของไทย และผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เกิดจากการพัฒนาต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ มอบให้กันเป็นของขวัญปีใหม่ ตลอดช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๖๐-กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

(๖) จัดกิจกรรม night at maya city ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ เปิดเมืองมายา ในช่วงกลางคืน พร้อมทั้งมีการนำชมประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ และออกร้านจำหน่ายสินค้า และกิจกรรมดูหนังข้ามปี ระหว่างวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐-๑ มกราคม ๒๕๖๑ เวลา ๑๗.๐๐-๐๕.๐๐ น. รวมถึงทำบุญตักบาตรในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ ณ หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

(๗) จัดกิจกรรมการเปิดแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมให้เข้าชมฟรี ระหว่างวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐-๒ มกราคม ๒๕๖๑ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติและอุทยานประวัติศาสตร์ทุกแห่ง และจัดทำโปสเตอร์อุทยานประวัติศาสตร์ เพื่อแจกเป็นของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปที่เข้ามาเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐-๒ มกราคม ๒๕๖๑ โดยภาพในโปสเตอร์จะแสดงถึงเอกลักษณ์ของอุทยานประวัติศาสตร์ แต่ละแห่งที่นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชม

(๘) อวยพรปีใหม่ผ่านระบบ Online (ส.ค.ส. Online) ชุตความเป็นไทยสู่ใจประชาชน ระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐-๑๕ มกราคม ๒๕๖๑

(๙) จัดกิจกรรมนิทรรศการศิลปะร่วมสมัย ได้แก่ นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะ “เมืองแห่งศิลป์ กระบี่...โคราช...เชียงใหม่” ระหว่างวันที่ ๑๔-๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน และนิทรรศการผลงานจากผู้ผลิตศูนย์ศิลปาชีพบางไทรกับนักออกแบบสมัยใหม่ ระหว่างวันที่ ๓-๒๒ มกราคม ๒๕๖๑ ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน

๒.๑.๒ จัดกิจกรรมสัปดาห์เผยแผ่พระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันมาฆบูชา ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๑ ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ดังนี้

(๑) ส่วนกลาง เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ ลานคนเมือง มีกิจกรรม เช่น พิธีอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุสู่มณฑป ตักบาตรพระสงฆ์ ๖๗ รูป เวียนเทียนรอบมณฑป พระบรมสารีริกธาตุ จัดกิจกรรมคณะทูตานุทูต ๘ ประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนาร่วมเจริญพระพุทธมนต์ ตักบาตร

และเวียนเทียน พร้อมทั้งปลูกต้นไม้ (ตะเคียนทอง) เพื่อถวายเป็นพุทธบูชาบริเวณหลังศาลาพระราชพิธี ณ วัดพุทธมณฑล และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชน การประกวดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ ประจำปี ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์-๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม มีผู้ร่วมงานทั้งสิ้น ๑,๗๕๐,๖๘๒ คน

(๒) **ส่วนภูมิภาค** จัดกิจกรรมทางศาสนา ระหว่างวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์-๑ มีนาคม ๒๕๖๑ เช่น กิจกรรมศาสนพิธี ทำบุญ ตักบาตร เวียนเทียน กิจกรรมส่งเสริมศีลธรรม รณรงค์ลด ละ เลิก อบายมุข กิจกรรมองค์ความรู้ทางศาสนา และนิทรรศการผลงานองค์กรเครือข่ายทางศาสนา มีผู้ร่วมงานทั้งสิ้น ๒๔,๙๗๑,๒๐๘ คน

๒.๑.๓ จัดกิจกรรมสัปดาห์เผยแผ่พระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ดังนี้

(๑) **ส่วนกลาง** จัดกิจกรรมและนิทรรศการ ณ ลานคนเมือง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร และมีกระทรวงต่าง ๆ รับเป็นเจ้าภาพทำบุญและเวียนเทียน ณ วัดต่าง ๆ รวม ๑๑ หน่วยงาน จัดสวนมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ บรรยายธรรม และสวดโธเอื้อวิหาราย เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนผู้พิการจากสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรมธรรมะ เรียนรู้วัฒนธรรม ภายใต้โครงการธรรมะสู่คนทั้งมวล ณ วัดพุทธโสธรวรย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เชิญทูตานุทูตจากประเทศที่นับถือพุทธศาสนา จำนวน ๑๒ ประเทศ ร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์และเวียนเทียน จัดกิจกรรมวิสาขบูชานานาชาติ ครั้งที่ ๑๕ ณ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร รวมทั้งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

(๒) **ส่วนภูมิภาค** เช่น จัดพิธีทำบุญตักบาตรและเวียนเทียนในทุกจังหวัด เชิญชวนชุมชนคุณธรรมทั่วประเทศแต่งกายด้วยชุดสีขาวและรักษาศีล ๕ ตลอดช่วงเทศกาล และจัดงานวิสาขบูชาอาเซียนใน ๑๖ จังหวัดที่มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๑.๔ จัดงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในวันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา และวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทยที่ยาวนานถึง ๑,๔๐๐ ปี และเพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชของไทยทุกพระองค์ ตลอดจนเทิดทูนสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงเป็นพุทธมามกะและทรงเป็นองค์เอกอัครศาสนูปถัมภก และทรงปกครองประเทศและดูแลพสกนิกรชาวไทยด้วยหลักทศพิธราชธรรม ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

(๑) **จัดกิจกรรมอัญเชิญ “พระบรมธาตุ พุทธศิลป์ แผ่นดินพระทรงธรรม”** ประดิษฐาน ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้กราบสักการบูชาและเวียนเทียนเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต และชมนิทรรศการพระบรมสารีริกธาตุแต่ละยุค

(๒) **พิธีเจริญพระพุทธมนต์หล่อเทียนพรรษา ประจำปี ๒๕๖๑** ร่วมกับคณะสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ จัดพิธีเจริญพระพุทธมนต์หล่อเทียนพรรษา ๑๐ ต้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และเป็นการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง พร้อมทั้งมีการหล่อเทียนพรรษา ๑๐ ต้น ไปถวายพระอารามหลวง ๑๐ แห่งในกรุงเทพมหานคร

(๓) **กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมวันอาสาฬหบูชา** เช่น การประกวดสวนมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ การบรรยายธรรม สาธิตการสวดโธเอื้อวิหาราย การแสดงธรรม โดยพระวิทยากรธรรมะอารมณ์ดี การทำวัตรสวดมนต์เย็น ปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และจัดกิจกรรม

ด้านศิลปะและวัฒนธรรม ได้แก่ จัดงานอาสาฬหบูชาและเข้าพรรษาอาเซียนใน ๑๖ จังหวัด โดยร่วมกับหน่วยงาน องค์กร และประชาชนในจังหวัดตามแนวชายแดนกลุ่มประเทศอาเซียน บูรณาการการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์อาเซียน น้อมนำ หลักธรรมทางศาสนาไปประพฤติปฏิบัติ และนำความเป็นวิถีถิ่น วิถีไทย และวัฒนธรรมไทยสู่วัฒนธรรมอาเซียน ร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดความเข้าใจอันดี และกิจกรรมจิตอาสาเราทำความ ดี ด้วยหัวใจ การทำความสะอาดโบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์และศาสนสถานทั่วประเทศ และชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั่วประเทศ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ถวายเป็นพระราชกุศล

๒.๒ การอนุรักษ์ พื้นฟู สืบสาน พัฒนา และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๒.๒.๑ อนุรักษ์ พื้นฟู สืบสาน สร้างสรรค์ และพัฒนามรดกทางศิลปวัฒนธรรม มีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น

(๑) จัดกิจกรรม “ลอยกระทงปลอดภัย สืบสานวัฒนธรรมไทย ใส่ใจสายน้ำและสิ่งแวดล้อม”

ระหว่างวันที่ ๒-๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ซึ่งกิจกรรมภายในงานประกอบด้วย นิทรรศการคุณค่าสาระของประเพณีลอยกระทง การจัดสาธิต อาหารพื้นบ้าน และการสาธิตประดิษฐ์กระทงทั้งแบบสร้างสรรค์ และสวยงาม การสาธิตการละเล่นพื้นบ้าน การแสดงทาง วัฒนธรรม เช่น การแสดงสุนทราภรณ์ โนรา การแสดง ๔ ภาค นอกจากนี้ ในส่วนภูมิภาคได้มีการจัดงานประเพณีลอยกระทง ใน ๗๖ จังหวัด ทั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมงานประเพณีลอยกระทงทั่วประเทศ ประมาณ ๘,๐๐๐,๐๐๐ คน สร้างรายได้จากการจำหน่ายกระทง ทั่วประเทศ ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และมีรายได้หมุนเวียน ภายในการจัดงานประเพณีลอยกระทงทั่วประเทศ ประมาณ ๑,๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) จัดงานเทศกาล “อาหารอร่อย ร้าน ๑๐๐ ปี” ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ ลานพาร์ค พารากอน ศูนย์การค้าสยามพารากอน เพื่อส่งเสริม และเผยแพร่อาหารไทยให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายทั้งใน ระดับชาติ และนานาชาติ ทำให้ผู้ประกอบการร้านอาหารไทย ตลอดจนธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น เกษตรกร การขนส่ง และอื่น ๆ มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจสู่การท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนต่อไป โดยมีร้านอาหารเก่าแก่ทั่วประเทศมาออกงาน จำหน่ายอาหารและสาธิตการทำอาหาร จำนวน ๗๑ ร้าน มีผู้เข้าร่วมงานทั้งสิ้น ๑๑๓,๔๔๖ คน สร้างรายได้หมุนเวียน จำนวน ๑๐,๑๔๐,๓๐๐ บาท

“
เทศกาล
“อาหารอร่อย
ร้าน ๑๐๐ ปี”
มีผู้ร่วมงาน ๑๑๓,๔๔๖ คน
สร้างรายได้หมุนเวียน
๑๐.๑๔ ล้านบาท
”

นอกจากนี้ ได้จัดพิมพ์และเผยแพร่ หนังสือ “อาหารไทย มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” มีเนื้อหาประกอบด้วย อาหารไทยในราชสำนัก อาหารไทย ๔ ภาค อาหารที่ได้รับการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พร้อมข้อมูลร้านอาหารเก่าแก่ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ให้ผู้สนใจ

ตามรอยความอร่อย และในส่วนของ “อาหารอร่อย ร้าน ๑๐๐ ปี” ได้จัดทำหนังสือเพื่อเผยแพร่ในรูปแบบสองภาษา ไทย-อังกฤษ เนื้อหาประกอบด้วย รายชื่อ ประวัติ รวมถึงจุดเด่น/เอกลักษณ์ความอร่อย และที่ตั้งของร้านอาหาร พร้อมภาพร้าน และอาหารประกอบ ๔ สีสวยงาม จากทั่วประเทศ และเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักชิมได้ตามรอยความอร่อย สามารถ ดาวน์โหลดหนังสือในรูปแบบ e-Book หรือสแกน QR Code เพื่อตรวจสอบข้อมูลร้าน ๑๐๐ ปี

(๓) **สงกรานต์วิถีไทย ใช้น้ำคุ้มค่า ชีวาปลอดภัย** หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนกว่า ๒๐ แห่ง สืบสานประเพณีสงกรานต์ ส่งเสริมคุณค่าประเพณีตามแบบวิถีไทย สนุกสนานพองาม ใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า ตระหนักถึงความปลอดภัย โดยมีการจัดงานสงกรานต์แบบดั้งเดิม และสงกรานต์อาเซียน ทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด เช่น จัดงานรดน้ำขอพรศิลปินแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑ ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จัดงานสงกรานต์ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอย่างยิ่งใหญ่ตามรอยละครบุพผสันนิวาส นอกจากนี้ ได้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และออนไลน์ ได้แก่ หนังสือประเพณีสงกรานต์สองภาษา ไทย-อังกฤษ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจถึงวันปีใหม่ของไทย สิ่งที่ดีควรและไม่ควรปฏิบัติในประเพณีสงกรานต์ และยังมีบัตรอวยพรส่งความสุขเนื่องในเทศกาลสงกรานต์

(๔) **จัดงานประเพณีบุญหลวงและการละเล่นผีตาโขน มหกรรมหน้ากากนานาชาติ ประจำปี ๒๕๖๑** เพื่อสืบทอดและสร้างความตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมและเชื่อมโยกับนานาชาติ ด้านการท่องเที่ยววัฒนธรรม ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย กิจกรรมประกอบด้วย ขบวนแห่ผีตาโขน ขบวนแห่เจ้าพ่อกวน-เจ้าแม่นางเทียม และคณะฟ้อนแสน พิธีจุดบั้งไฟบูชาพญาแถน การจำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นเมือง การประกวดหน้ากากผีตาโขน รวมทั้งการแสดงหน้ากากนานาชาติ โดยมีคณะนักแสดงจากประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศคู่เจรจาเข้าร่วมงาน ๕ ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐเกาหลี

๒.๒.๒ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรม

(๑) **ยกระดับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ** ดำเนินการปรับเปลี่ยนรูปแบบพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติทั่วประเทศทั้งในเรื่องของการจัดรูปแบบการจัดแสดงให้น่าสนใจ มีความทันสมัย โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการให้บริการ พร้อมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อมบริการนักท่องเที่ยวและรองรับแก่ผู้พิการและผู้สูงอายุในรูปแบบอารยสถาปัตย์ (Friendly Design) โดยมีพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสำคัญที่ได้รับการยกระดับการให้บริการ ดังนี้

(๑.๑) **พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร** ได้ปรับห้องจัดแสดงในหมู่พระวิมานจำนวน ๔ ห้องนิทรรศการ ได้แก่ ๑) อีสริยพัสดราภาษากันท์ : ณ พระที่นั่งอุดรดิฆมุข จัดแสดงผ้าและเครื่องแต่งกายที่แสดงราชอิสริยยศของพระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ในราชสำนัก และแสดงยศถาบรรดาศักดิ์ของขุนนางและบุคคลชั้นสูง รวมถึงผ้าและเครื่องประดับที่เกี่ยวข้อง ๒) โลหะศิลป์ : ประณีตศิลป์ในงานโลหะกรรม ณ พระที่นั่งปัจฉิมาภิมุข จัดแสดงศิลปวัตถุเครื่องโลหะของไทย ที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคผ่านรูปลักษณ์และประโยชน์ใช้สอย สื่อถึงค่านิยม คติความเชื่อ และธรรมเนียมประเพณีของแต่ละสมัย ๓) นาฏดุริยางค์ : มหรสพและการละเล่นของหลวง ณ พระที่นั่งทักษิณภิมุข จัดแสดงศิลปวัตถุที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ชั้นสูงในราชสำนักไทย และ ๔) ศัสตราวุธ : ศาสตร์และศิลป์ในการสงคราม ณ พระที่นั่งบุรพาภิมุข นำเสนอเรื่องราวของอาวุธโบราณแบบต่าง ๆ ในส่วนพระที่นั่งศิวโมกษพิมาน เป็นสถานที่จัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียนจากพิพิธภัณฑ์ชื่อดังระดับโลก เช่น โบราณวัตถุชิ้นสำคัญจากประเทศญี่ปุ่น จำนวน ๑๐๖ รายการ ๑๓๐ ชิ้น มาจัดแสดงในโอกาสครบรอบ ๑๓๐ ปี ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น นิทรรศการ “พุทธปฏิมาวิจิตร จากภารตสู่อุสสุรณภูมิ” ซึ่งเป็นนิทรรศการหมุนเวียนที่รวบรวมพุทธศิลป์ชิ้นเอกจากทั่วประเทศ มาจัดแสดงไว้

ทั้งนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิด นิทรรศการพิเศษ เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑ เรื่อง “จากบ้านสู่เมือง : รัฐแรกเริ่มบนแผ่นดินไทย (From Village to Early State: The Transformation of Culture in Our Land) เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

(๑.๒) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เชียงใหม่ ได้รับการปรับปรุงทั้งเนื้อหาการจัดแสดง อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจขึ้น โดยมีการจัดแสดง ๖ ส่วน ได้แก่ ๑) แสดงภูมิหลังแผ่นดินล้านนา เป็นเรื่องราวทางธรณีวิทยาและชีวิตดึกดำบรรพ์ ภูมิประเทศ และสภาพแวดล้อมของภาคเหนือ การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ รวมไปถึงเรื่องราวของชนเผ่าลัวะและหริภุญไชย รัฐแรกในภาคเหนือ ๒) แสดงเรื่องราวประวัติศาสตร์ราชอาณาจักรล้านนา เริ่มจากการสถาปนานครเชียงใหม่ ความรุ่งเรือง และความเสื่อมของราชอาณาจักร ๓) แสดงเรื่องราวของนครเชียงใหม่ได้เริ่มอาณาจักรสยาม ตั้งแต่การกอบกู้เอกราชจากพม่า การตั้งเมืองเชียงใหม่เมื่อปี ๒๓๓๙ และความสัมพันธ์กับอาณาจักรสยาม ๔) แสดงเรื่องราวการค้าและเศรษฐกิจในระยะแรก ระหว่างปี ๒๓๓๙-๒๔๖๓ และระยะที่ ๒ ระหว่างปี ๒๔๖๓-๒๕๔๒ เมื่อมีการก่อสร้างเส้นทางรถไฟสายเหนือ ๕) แสดงเรื่องราวการค้าทางชีวิตและพัฒนาการทางสังคม เช่น การเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การเงิน การธนาคาร ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ รวมถึงการศึกษา และการสาธารณสุข และ ๖) แสดงถึงวิวัฒนาการของศิลปกรรมล้านนาและศิลปะในประเทศไทย

(๑.๓) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง ได้มีการปรับปรุงการจัดการแสดงใน ๕ ส่วน ประกอบด้วย ๑) อาคารสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นอาคารศูนย์รวมส่วนบริการต่าง ๆ ๒) อาคารกัลยาณิวัฒนา เป็นอาคารจัดแสดงนิทรรศการหลัก ๓) อาคารนิทรรศการไทพวน จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของชาวไทพวนซึ่งเป็นผู้ตั้งถิ่นฐานในแหล่งโบราณคดีบ้านเชียงในปัจจุบัน ๔) หลุมขุดค้นวัดโพธิ์ศรี ตั้งอยู่ในวัดโพธิ์ศรีในห่างออกไปจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง ทางทิศตะวันออกราว ๕๐๐ เมตร และ ๕) เรือนไทพวนอนุสรณ์

(๒) ก่อสร้างพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง ธรณีพิบัติภัยสึนามิ ณ บ้านน้ำเค็ม ตำบลบางม่วง อำเภอดำรงวิทยารพังงา เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ ศิลปวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น และเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย โดยจะมีการรวบรวมและอนุรักษ์สิ่งของอันเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์จากเหตุการณ์ภัยพิบัติคลื่นสึนามิ บ้านน้ำเค็ม และพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน เช่น เรือประมง ๒ ลำ เป็นสัญลักษณ์หลัก รวมทั้งสิ่งของต่าง ๆ จากเหตุการณ์นำมาจัดแสดงและนำเสนอต่อสาธารณะ เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานในการระลึกถึงเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ และเป็นศูนย์รวมกิจกรรมของชุมชนในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมชุมชนและส่งเสริมการท่องเที่ยวของท้องถิ่น ที่สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ สร้างโอกาส ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนเป็นศูนย์บริการข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของเครือข่ายการท่องเที่ยวในภูมิภาค และเป็นสถานที่จัดพิธีกรรมการระลึกถึงเหตุการณ์สึนามิของพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๒

(๓) **พัฒนาศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย** ให้เป็นพื้นที่บริการทางวัฒนธรรมระดับนานาชาติ และเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมแห่งภูมิภาคเอเชีย หรือ Asia Cultural Gateway โดยระยะที่ ๑ ประกอบด้วย ๑) อาคารกระทรวงวัฒนธรรม เป็นสถานที่ทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงออกแบบให้เป็นศิลปะไทยร่วมสมัย ปัจจุบันกระทรวงวัฒนธรรมสามารถใช้เป็นสถานที่ทำงานได้แล้ว ๒) อาคารหอศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ประกอบด้วย ห้องแสดงศิลปะ ระเบียบภูมิภากรรม ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึก และ ๓) ลานวัฒนธรรม เป็นพื้นที่จัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย เช่น ดนตรี ละคร การละเล่นพื้นเมือง โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๒ สำหรับการก่อสร้างระยะที่ ๒ ประกอบด้วย ๑) โรงละครแห่งใหม่ ๒,๕๐๐ ที่นั่ง ๒) อาคารศูนย์ประชุมสัมมนาและจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ และ ๓) ศูนย์ข้อมูลองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม

(๔) **ส่งเสริมการท่องเที่ยวต้นไม้ใหญ่ “รุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี”** โดยได้รวบรวมข้อมูลต้นไม้ พร้อมทั้งนำข้อมูลไปใช้ในการสืบค้น เผยแพร่และใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ และส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม รวมทั้งเพื่อปลูกจิตสำนึกให้เด็ก เยาวชน ประชาชน เข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ พื้นที่ ดูแลรักษาต้นไม้ และสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเพิ่มขึ้น โดยได้มีการประกาศต้นไม้ทรงคุณค่า และจัดพิมพ์เป็นหนังสือรุกข มรดกของแผ่นดิน ใต้ร่มพระบารมี จำนวน ๒ เล่ม ในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๖๕ ต้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา ๖๕ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ และในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๖๓ ต้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๓ พรรษา เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๑ ทั้งนี้ ได้มีการต่อยอดพัฒนาพื้นที่บริเวณรอบต้นไม้ทรงคุณค่าร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของชุมชน

(๕) **ส่งเสริมเมืองศิลปะ** จำนวน ๓ แห่ง ในจังหวัดเชียงราย นครราชสีมา และกระบี่ โดยอาศัยความร่วมมือและการบูรณาการของชุมชนท้องถิ่น เครือข่ายผู้สร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติ หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน โดยดึงเอาจุดเด่นของจังหวัดนำมาพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นหอศิลป์หรือศูนย์การเรียนรู้ หรือพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว หรือพัฒนาไปในมิติอื่น ๆ เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในจังหวัด ช่วยสร้างเม็ดเงินหรือรายได้จากภาคธุรกิจบริการมากยิ่งขึ้น โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เวทีการแสดงด้านศิลปวัฒนธรรม แสดงสินค้าทางวัฒนธรรม แสดงผลงานศิลปะกับพื้นที่ ตลาดนัดภูมิปัญญา และตลาดนัดศิลปะ รวมถึงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

๒.๒.๓ เสริมสร้างค่านิยม ส่งเสริมภาพลักษณ์อัตลักษณ์ความเป็นไทย และประวัติศาสตร์ชาติไทย ดำเนินกิจกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดี ส่งเสริมค่านิยมความเป็นไทย รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสื่อคุณภาพเพื่อเปิดพื้นที่สาธารณะให้เยาวชนและประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โดยมีกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย ได้จัดเสวนา “ย้อนรอย ต่อยอด บพเฟสันนิวาส” เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เพื่อต่อยอดกระแสความนิยมต่อละครโทรทัศน์ “บพเฟสันนิวาส” ส่งผลทำให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ ถือเป็นการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจในชุมชนเป็นอย่างดี ทำให้เด็ก นักเรียน เยาวชนคนรุ่นใหม่ และประชาชนทั่วไป หันมาเรียนรู้และให้ความสำคัญศึกษาประวัติศาสตร์ของชาติอย่างถูกต้อง ต่อเนื่องและจริงจัง ทั้งในด้านการใช้ภาษา การแต่งกาย ขนบธรรมเนียม ศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิต รวมถึงอาหารการกินที่ถือเป็นการสืบสานมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมและพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมให้เกิดมูลค่าเพิ่ม มีผู้ร่วมงานประมาณ ๔๐๐ คน นอกจากนี้ ภายในงานยังมีการแสดงเพลงเรือ ชุด “เพลงเรือ กรุงเก่า เล่าขานสานต่อความเป็นไทย” ตอน บพเฟสันนิวาส โดยคณะแม่บัวผัน สุพรรณยศ พร้อมกิจกรรมออกฐานอาหารยอดนิยมต่าง ๆ เช่น มะม่วงน้ำปลาหวาน ขนมไทย

(๒) ดำเนินโครงการวัฒนธรรมสัญจร เรื่อง “ตามรอยบพเฟสันนิวาส ศึกษาประวัติศาสตร์และวรรณกรรมอยุธยา” โดยนำประชาชนร่วมศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ภาษา วรรณกรรม และจารีตประเพณี สมัยอยุธยา ณ โบราณสถานสำคัญ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๑๗-๑๘ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ มีนักเรียน นิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์ นักวิชาการ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป เข้าร่วมกิจกรรมวันละ ๖๐ คน ทั้งนี้ มีกิจกรรมทัศนศึกษาตามสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับตัวละครและในบทนวนิยาย เช่น โบราณสถานป้อมเพชร วัดถนนจันทน์พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา พระราชวังโบราณ วัดพระศรีสรรเพชญ์ หมู่บ้านโปรตุเกส วัดพุทไธสวรรย์ วัดนักบุญเซนต์โยเซฟ และวัดไชยวัฒนาราม พร้อมทั้งจัดการเสวนา ในหัวข้อ “ตามรอยบพเฟสันนิวาส ศึกษาประวัติศาสตร์และวรรณกรรมอยุธยา” โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านโบราณคดี และด้านประวัติศาสตร์และจารีตประเพณี ตลอดจนรับชมการแสดงจากสำนักการสังคีต กรมศิลปากร

(๓) จัดกิจกรรมเนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ ปี ๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๒๐-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น

(๓.๑) มอบเข็ม โล่เชิดชูเกียรติ และรางวัลแก่ผู้ที่ได้รับคัดเลือกยกย่องเป็นปูชนียบุคคลด้านภาษาไทย ผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นชาวไทยและต่างชาติ ผู้ใช้ภาษาไทยถิ่นดีเด่น ผู้มีคุณูปการต่อการใช้ภาษาไทยประเภทบุคคลและประเภทองค์กร เยาวชนผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นที่มีความสามารถด้านการพูด การอ่าน การเขียน รางวัลการประกวดการเฝ้าระวังรางวัลการประกวดส่งเสริมการใช้ภาษาไทยถิ่นและศิลปินนักร้องที่ได้รับรางวัลเพชรในเพลง รวมทั้งมอบเกียรติบัตรผู้แทนสถานเอกอัครราชทูตประจำประเทศไทยที่ส่งเสริมการใช้ภาษาไทย ๑๓ ประเทศ

(๓.๒) จัดพิมพ์หนังสือหายาก ได้แก่ โคลงโลกนิติจำแลง พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และโคลงโลกนิติของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเดชาดิศร แจกผู้เข้าร่วมงานเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑

(๓.๓) เชิญชวนเอกอัครราชทูต และผู้แทนสถานทูตแต่ละประเทศถ่ายคลิปวิดีโอณรงค์การใช้ภาษาไทย มีสถานทูต ๑๓ ประเทศร่วมกิจกรรม เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมการใช้ภาษาไทย ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่สำคัญเสริมสร้างความสัมพันธ์ เกียรติภูมิ และภาพลักษณ์ที่ดีเพื่อนำความเป็นไทยสู่สากล โดยมอบเกียรติบัตรให้แก่สถานทูตที่ร่วมกิจกรรมด้วย

(๓.๔) สัมมนาทางวิชาการ “พลังของภาษา ปัญญาสังคมไทย” ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น ๔ อาคารมหาจักรีสิรินธร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(๓.๕) จัดกิจกรรมในต่างจังหวัด เช่น การอ่านทำนองเสนาะ การแสดงละครวรรณคดี การแข่งขันสะกดคำ ประกวดสุนทรพจน์ การเสวนาเกี่ยวกับภาษาไทยและภาษาถิ่น นิทรรศการภาษาไทย และตอบปัญหาภาษาไทย

(๔) จัดนิทรรศการ “ปฏิบัติการถ้ำหลวง : วาระแห่งโลก” ระหว่างวันที่ ๒๒ สิงหาคม-๙ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ศูนย์การค้าสยามพารากอน โดยจัดแสดงข้อมูลและภาพเหตุการณ์การช่วยชีวิตเด็กและผู้ช่วยโค้ชทีมนักฟุตบอลหมูป่าอะคาเดมี ทั้ง ๑๓ คน ที่ติดอยู่ ณ ถ้ำหลวง วนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย การจัดงานในครั้งนี้ ได้บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนรวบรวมข้อมูลและภาพเหตุการณ์นำมาจัดนิทรรศการ “ปฏิบัติการถ้ำหลวง : วาระแห่งโลก” เพื่อถอดบทเรียนในมิติวัฒนธรรมและวิถีชีวิตในสังคมไทย เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้เรียนรู้ในเรื่องความมีน้ำใจไมตรี วินัย จิตอาสาและความสามัคคี ตลอดจนการแสดงน้ำใจ ความห่วงใย และความช่วยเหลือจากคนทั่วโลก รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ในเรื่องของธรรมชาติ ธรณีสัณฐาน ลักษณะทางกายภาพของถ้ำหลวง และข้อควรระวังในการเข้าไปภายในถ้ำหรือป่าเขาและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ นิทรรศการดังกล่าว แบ่งเป็น ๗ โซน ได้แก่ ๑) เมื่อ ๑๓ ชีวิต คิดพิชิตถ้ำหลวง ๒) นาที่ชีวิตวิกฤตเสี่ยงตาย ๓) วิกฤตใหญ่รวมใจไทยเป็นหนึ่ง ๔) ปฏิบัติการถ้ำหลวงวาระแห่งโลก ๕) การระดมกู้ล่าสุดตีจ้าแซม ๖) บทเรียนที่โลกทั้ง และ ๗) จารึกปฏิบัติการถ้ำหลวง ๑๙ วันแห่งการช่วยเหลือ รวมทั้งได้จัดทำบันทึกเหตุการณ์และภาพประวัติศาสตร์การช่วยชีวิตเด็กและผู้ช่วยโค้ชทีมนักฟุตบอลหมูป่าอะคาเดมี ทั้ง ๑๓ คน เป็น ๓ ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย อังกฤษ และจีน การจัดงานครั้งนี้มีผู้เข้าชมนิทรรศการเฉลี่ยวันละ ๒,๐๐๐ คน

“
จัดนิทรรศการ
“ปฏิบัติการถ้ำหลวง :
วาระแห่งโลก”
มีผู้เยี่ยมชมเฉลี่ยวันละ
๒,๐๐๐ คน
”

(๕) ขับเคลื่อนแผนแม่บทคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) โดยมีเป้าหมายให้สังคมไทยมีคุณธรรม คนไทยปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ถำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของไทย และอยู่ร่วมกันด้วยสันติสุขในประเทศไทย ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างยั่งยืน โดยเน้นปลูกฝังให้คนไทยยึดมั่นในคุณธรรม ๔ ประการ คือ “พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา” ได้แก่

(๕.๑) **ส่งเสริมจังหวัดคุณธรรม** โดยเริ่มต้นจากแนวคิดที่ว่า “สังคมคุณธรรมจะเกิดขึ้นได้จริง ต้องทำในระดับพื้นที่” จนเกิดรูปธรรมเป็นจังหวัดคุณธรรม ๖ จังหวัด โดยมีศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เป็นผู้ให้การสนับสนุนในด้านองค์ความรู้ การประสานงาน และงานด้านอื่น ๆ ทำให้เกิดกระแสความตื่นตัวในวงกว้าง ทำให้เกิดการเชื่อมโยงและขยายผลไปสู่เครือข่ายระหว่างโรงเรียน ชุมชน โรงพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕.๒) **ส่งเสริมองค์กรคุณธรรม** คือ องค์กรหรือหน่วยงานที่ผู้นำและสมาชิกขององค์กร แสดงเจตนารมณ์และมุ่งมั่นดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร และเป็นองค์กรที่มีส่วนร่วมสร้างสังคมคุณธรรม โดยมีการบริหารจัดการองค์กรตามหลักคุณธรรม ธรรมภิบาล หรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกในองค์กรยึดมั่นคุณธรรมเป็นฐานในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติงาน และมีส่วนร่วมรณรงค์ส่งเสริมคุณธรรมให้กับประชาชน ชุมชน หรือเครือข่ายขององค์กรคุณธรรม ปัจจุบันมีองค์กรคุณธรรม จำนวนทั้งสิ้น ๓,๑๔๔ องค์กร

(๕.๓) **ส่งเสริมชุมชนคุณธรรม ๔ ระดับ** ได้แก่ ระดับที่ ๑ ชุมชนเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑,๗๗๐ ชุมชน ระดับที่ ๒ ชุมชนส่งเสริมคุณธรรม คือ ชุมชนที่แสดงเจตนารมณ์และดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาชุมชนคุณธรรม จำนวน ๓,๒๗๕ ชุมชน ระดับที่ ๓ ชุมชนคุณธรรม คือ ชุมชนส่งเสริมคุณธรรมที่มีกระบวนการพัฒนาชุมชนคุณธรรมที่ได้มาตรฐาน และผลของการดำเนินงานทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของคนในชุมชนที่ส่งผลกระทบให้ความดีเพิ่มขึ้น จำนวน ๒,๑๔๐ ชุมชน และระดับที่ ๔ ชุมชนคุณธรรมต้นแบบ คือ ชุมชนคุณธรรมที่ดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมจนประสบความสำเร็จในเชิงประจักษ์ จำนวน ๑,๐๖๖ ชุมชน รวมทั้งสิ้น ๘,๒๕๑ ชุมชน

(๕.๔) **จัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๙ ภายใต้แนวคิด “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา สร้างคนดีสู่สังคม”** เร่งขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม หวังเปลี่ยนประเทศไทยด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ การเสวนาการขับเคลื่อนเชิงนโยบายด้านคุณธรรม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น จัดการความรู้ และเวทีทางวิชาการ การจัดแสดงนิทรรศการ การยกย่องเชิดชูบุคคล องค์กรที่เป็นแบบอย่าง และกิจกรรมสาระบันเทิงสอดแทรกคุณธรรม ทั้งนี้ ยังเป็นการประกาศเจตนารมณ์ของภาคีเครือข่ายสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ให้สังคมรับรู้และมีส่วนร่วมในการขยายผลนำไปสู่การปฏิบัติ และหาแนวทางขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมร่วมกัน นำไปสู่การเปลี่ยนประเทศอย่างเป็นรูปธรรม Let’s Change ประเทศไทยสู่ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามวิสัยทัศน์ประเทศไทยที่ระบุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ต่อไปในอนาคต

๒.๒.๔ เพิ่มมูลค่าทางธุรกิจด้านวัฒนธรรมตามนโยบาย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยจัดกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

(๑) **ส่งเสริมตลาดประชารัฐ ตลาดวัฒนธรรม ถนนสายวัฒนธรรม** เพื่อสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจให้แก่ครอบครัว ชุมชน เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกให้ประชาชนมีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น พันธุ์ อนุรักษ์ และพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นและต่อยอดสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและครอบครัว เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ให้สามารถดำรงชีวิตบนพื้นฐานของความพอเพียง ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานทางเศรษฐกิจและรายได้ที่ยั่งยืนของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ได้มีการจัดงานตลาดประชารัฐ ตลาดวัฒนธรรม ถนนสายวัฒนธรรม ทั่วประเทศ จำนวน ๙๑ แห่ง สร้างรายได้หมุนเวียนกว่า ๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) **กำหนดจัดงานมหกรรมศิลปะนานาชาติระดับโลก Thailand Biennale, Krabi 2018** ระหว่างวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑-๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เพื่อส่งเสริมจังหวัดกระบี่ในฐานะเมืองศิลปะ ยกระดับงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยให้เป็นระดับนานาชาติ ภายใต้แนวคิด “Edge of the Wonderland” หรือ “สุดขอบฟ้าแห่งดินแดนมหัศจรรย์” โดยผลงานศิลปะร่วมสมัยจากศิลปินที่มีชื่อเสียงชาวไทยและชาวต่างชาติจากทั่วโลกกว่า ๗๐ คน จะถูกจัดวางอยู่กลางแจ้งในพื้นที่ทางธรรมชาติหลายพื้นที่ในจังหวัดกระบี่ ในรูปแบบ Site-Specific Installation ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี อ่าวไร่เลย์ เกาะปอดะ และศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมอันดามัน

๒.๒.๕ แลกเปลี่ยนและเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและนำความเป็นไทยสู่สากลและประชาคมอาเซียน โดยมี การดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

(๑) จัดนิทรรศการพิเศษฉลองความสัมพันธ์การทูต

(๑.๑) นิทรรศการ เรื่อง “พุทธปฏิมาวิจิตรจากภารตสู่สุวรรณภูมิ” (Featuring Buddhist Imagery from Bharata to Suvarnabhumi) เนื่องในวาระครบรอบ ๗๐ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-อินเดีย โดยเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยัง พระที่นั่งอิศราวินิจฉัย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร ทรงเปิดนิทรรศการดังกล่าว และยังเป็นวาระครบรอบ ๒๕ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างสาธารณรัฐอินเดียนับกับกลุ่มประเทศ อาเซียน สำหรับนิทรรศการในครั้งนี้ นำโบราณวัตถุที่เกี่ยวข้องกับ พระพุทธศาสนาจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และคลังกลาง จำนวน ๖๒ รายการ และของสะสม ของเอกชนอีก ๒ รายการมาจัดแสดง โดยแบ่งโบราณวัตถุออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ โบราณวัตถุศิลปะอินเดีย โบราณวัตถุศิลปะไทย ที่ได้รับอิทธิพลศิลปะอินเดีย และโบราณวัตถุศิลปะประเทศในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับอิทธิพลศิลปะอินเดีย โดยนิทรรศการ เปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชมตั้งแต่วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐- ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑

(๑.๒) นิทรรศการ เรื่อง “วิถีแห่งศรัทธาจากศิลปทัศน์ญี่ปุ่น” (The History of Japanese Art: Life and Faith) ในโอกาสครบรอบ ๑๓๐ ปี แห่งความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-ญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐-๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ พระที่นั่งศิวโมกชพิมาน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร ซึ่งเป็นครั้งแรก ที่มีการนำศิลปะญี่ปุ่นทุกยุคสมัยมาจัดแสดงในประเทศไทย เพื่อช่วยส่งเสริมให้ชาวไทยสนใจในวัฒนธรรมญี่ปุ่นมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการเพิ่มพูนสัมพันธภาพของทั้งสองประเทศ ให้มั่นคง ยั่งยืน และเพื่อตอบแทนไทยที่นำโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ขึ้นเยี่ยมไปจัดนิทรรศการพิเศษ “ความรุ่งโรจน์แห่งพระพุทธ ศาสนาในดินแดนไทย” (Thailand : Brilliant Land of the Buddha) ไปจัดแสดง ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ โตเกียว และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ คิวชู เนื่องในโอกาสครบ ๑๓๐ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-ญี่ปุ่น สำหรับโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ที่นำมาจัดแสดงในครั้งนี้ เป็นโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ สมัยโจมง จนถึงยุคประวัติศาสตร์ สมัยเอโดะ รวม ๑๐๖ รายการ (๑๓๐ ชิ้น) โดยมีโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุที่ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกชาติ จำนวน ๓ รายการ และมรดกวัฒนธรรมสำคัญ จำนวน ๒๕ รายการ รวมอยู่ด้วย

(๒) จัดงานเทศกาลหุ่นร่วมสมัยเยาวชนนานาชาติ ๒๐๑๘ (Korat International Youth Puppet Festival 2018) ระหว่างวันที่ ๑๑-๑๔ มกราคม ๒๕๖๑ ณ ลานกิจกรรมอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีกิจกรรมประกอบด้วย ขบวนพาเหรดคณะหุ่นร่วมสมัยเยาวชนนานาชาติ ซึ่งเป็นนักแสดง ๒๐ คณะ จาก ๘ ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐประชาชนจีน (ไต้หวัน) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และราชอาณาจักรไทย การแสดงพิธีเปิดชุด “puppet for peace” การแสดงคณะหุ่นเยาวชนจากทั่วประเทศและจากนานาชาติจำนวนมาก กว่า ๓๐ คณะ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ การเสวนา/workshop เกี่ยวกับหุ่นเยาวชน และกิจกรรมอื่น ๆ

(๓) จัดนิทรรศการเฉลิมฟิล์มกระจกฉลองมรดกความทรงจำแห่งโลก (Celebrating the National Glass Plate Negatives Registered as UNESCO Memory of the World) ระหว่างวันที่ ๒๖ พฤษภาคม-๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพมหานคร เพื่อร่วมเฉลิมฉลองในโอกาสที่ฟิล์มกระจกและต้นฉบับภาพถ่ายชุดหอพระสมุดวชิรญาณของสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนมรดกความทรงจำแห่งโลก โดยองค์การยูเนสโก ประกอบด้วย นิทรรศการ ๘ หัวข้อ ได้แก่

(๓.๑) มองสยามผ่านฟิล์มกระจก
นำเสนอการถ่ายภาพตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้นมา

(๓.๒) สัญลักษณ์ของชาติ นำเสนอภาพที่เกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ของชาติไทย ได้แก่ ข้างไทยและศาลาไทย

(๓.๓) พระราชพิธี พิธี และเหตุการณ์สำคัญ เช่น ภาพที่เกี่ยวกับพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชพิธีโสกันต์ พระราชพิธีเปิดพระบรมรูปทรงม้า พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

(๓.๔) การพัฒนาประเทศ นำเสนอภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงเปลี่ยนแปลงของวิวัฒนาการความเจริญก้าวหน้าและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ถูกนำเข้ามาใช้ในบ้านเมือง

(๓.๕) ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี เช่น ภาพเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ที่พักอาศัย การเดินทาง การประกอบอาชีพ การค้าขาย การแต่งกายของบุรุษและสตรีไทยและการแสดงนาฏศิลป์

(๓.๖) อาคารสถานที่ นำเสนอภาพเกี่ยวกับโบราณสถาน วัด อาคารสถานที่ สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นในช่วงสมัยนั้น

(๓.๗) บุคคล นำเสนอภาพบุคคลสำคัญที่มีบทบาทต่อสังคมสมัยรัชกาลที่ ๔ ถึงรัชกาลที่ ๕

(๓.๘) สยามกับสังคมโลก นำเสนอภาพการเสด็จประพาสต่างประเทศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสยามกับนานาชาติประเทศได้เป็นอย่างดี

๒.๒.๖ ส่งเสริมศิลปนิเทศทุกแขนง เพื่อสร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ โดยมีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

(๑) ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติ รวมทั้งปรับปรุงสวัสดิการศิลปินแห่งชาติ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยประกาศในปี ๒๕๕๗ จำนวน ๑๒ คน ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๘ คน ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑๒ คน และปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๗ คน รวมทั้งสิ้น ๔๙ คน

(๒) ประกาศยกย่องบูรพศิลปิน เพื่อเผยแพร่เกียรติคุณและผลงานของศิลปินผู้ล่วงลับไปแล้ว ให้สาธารณชนได้รับรู้ และให้อนุชนได้มีโอกาสเรียนรู้และซาบซึ้ง พร้อมสืบทอดผลงานที่เหล่าศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้เป็นสมบัติอยู่คู่กับแผ่นดินไทย จำนวน ๖๙๕ คน ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑๘๗ คน และปี ๒๕๕๙ จำนวน ๒๔๐ คน และปี ๒๕๖๐ จำนวน ๒๖๘ คน

๑๑๖ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
นโยบายข้อ ๔

(๓) ประกาศยกย่องศิลปินร่วมสมัยเป็นศิลปินศิลปาธร ปี ๒๕๖๐ และปี ๒๕๖๑ ปีละ ๗ คน
๗ สาขา จำนวน ๑๔ คน

(๔) จัดทำทำเนียบศิลปินแห่งชาติ ๓ สาขา ๒๗๗ คน ได้แก่ สาขาทัศนศิลป์ จำนวน ๗๙ คน
วรรณศิลป์ จำนวน ๔๙ คน และศิลปะการแสดง จำนวน ๑๔๙ คน

(๕) จัดทำทำเนียบคณบดีแสดงพื้นบ้าน ๘ ประเภท ได้แก่ การแสดงขับซอ หมอลำ ลิเก โนรา
กลองลั่นนา อูปรกรจีน (จั่ว) หนังตะลุง และการแสดงพื้นบ้านประเภทอื่น ๆ เช่น เพลงพื้นบ้าน เพลงโคราช โดยได้ข้อมูลต่าง ๆ
ประกอบด้วย รายชื่อคณบดีแสดง รายชื่อผู้ประสานงาน จำนวนคณบดีแสดงในคณะ สถานที่ติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์
อัตราจ้าง เพื่อให้ผู้สนใจหรือหน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการติดต่อประสานงานกับคณบดีแสดงโดยตรง
เพื่อเป็นช่องทางในการสร้างอาชีพ สร้างงาน และสร้างรายได้ให้กับศิลปินพื้นบ้านสาขาต่าง ๆ

(๖) ส่งเสริมศิลปินทุกแขนงให้จัดตั้งสมาคม จำนวน ๘ สมาคม ได้แก่ สมาคมศิลปินขับซอล้านนา
สมาคมลิเกประเทศไทย สหพันธ์สมาคมโนราแห่งประเทศไทย สมาคมหมอลำอีสาน สมาคมกลองและศิลปะการแสดง
ล้านนา สมาคมเพลงพื้นบ้านภาคกลางประเทศไทย สมาคมหนังตะลุงภาคใต้ และสมาคมอูปรกรจีน